

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Subotica, KEDD, 1925 január 13

11. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. . Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibsch-palota)
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Foncière-palota)

A hatósági tekintély elve

(m) A mult hét fájdalmas eseményeit próbáljuk most úgy vizsgálni, mintha nem is tartoznánk kisebbséghez s mintha azok, akik ezeket az eseményeket előidézték, nem is az államot alkotó nemzet képviselőiben jártak volna el. Vizsgálódásainkban legyen egyetlen szempont: a törvény és a törvény rációja.

Emlékezzünk vissza arra az esetre, amikor a magyarság politikai szervezetének két vezetőjét börtönre vetették olyan okirati bizonyítékok alapján, melyről a legnagyobb tekintélyű irásszakértő nyomban megállapította, hogy közönséges hamisítvány. Az irásszakértő véleménye alapján a bíróság a letartóztatottakat akkor is nyomban szabadlábra helyezte s az eljárást *büntetéskönyv hiányában* megszüntette. Az az okirat hetekig vándorolt egyik közigazgatási hatóságtól a másikig, egyik rendészeti közhatóságtól a másikig, se minisztérium, se ügyészség, se rendőrség nem tartotta szükségesnek azt, hogy *mielőtt* az eljárást megindítják, *mielőtt* a gyanúsítottakat letartóztatják, *mielőtt* egy országra szóló szenzációt fölvernek s — *mielőtt* veszélyeztetik a közhatóságok tekintélyét, vizsgáltassák meg irásszakértővel a döntőbizonyítékul tekintett okmányt. Nyilvánvaló, hogy az irásszakértői vizsgálat elől úgy sem lehet kitérni, nem bölcsebb, megfontoltabb, észszerűbb és helyesebb eljárás-e az, mely a bizonyítékok felhasználása *előtt* igyekszik meggyőződni a bizonyítékok megbízhatóságáról. A bizonyítékok már meg voltak szerelve, már az állami büntető hatalom képviselőinek kezében volt, de megszerzett bizonyítékok megbízhatóságán, súlyán és valódiságán semmit sem változtat az a körülmény, hogy a gyanúsítottak le vannak tartóztatva, vagy szabadlábon sétálnak. Az az eljárás, mely a bizonyítékok felülvizsgálása nélkül rendelt el letartóztatásokat, nemcsak arra volt alkalmas, hogy családok nyugalma *ok nélkül* dulja föl, hogy az ország magyarságát *ok nélkül* állítsa pellengérré, hogy *ok nélkül* olyan közszellemet teremtsen, mely nem kedvez a megbékülés programjának, de alkalmas volt arra is, hogy kikezdje az irásszakértő véleményével s a bírói határozattal dezavválta közhatóság tekintélyét.

Mindenről olvastunk abban az ügyben, csak arról nem, hogy a hatóságok nyomozást indítottak azok ellen, akik az irásszakértő s a bírói határozat szerint kétségtelenül hamis okiratot készítettek, akik bűnjeleket koholtak, akik

felrevezettek a hatóságokat, akik hamisított bizonyítékokkal ártatlanok letartóztatását idézték elő. Hogyan történhetett az meg, hogy a *hamis vád* büntetnének elkövetője kikerülte az igazságszolgáltatás kezét s hogyan történhetett az meg, hogy büntetlensége ösztönözhetett másokat is bizonyítékok koholására és hatóságok félrevezetésére.

S most térjünk a frissebb fájdalmakra. A nyomozó hatóság olyan adatoknak jut birtokába, a melyek alapján egy lap szerkesztője ellen indítva érzi magát eljárni. Az eljárás megindítása ellen természetesen egyetlen törvénytisztelő polgárnak sem lehet kifogása, mint ahogy a bírói eljárás folytatása ellen sem lehet kifogásuk még — a gyanúsítottaknak sem. Az eljárás természetesen azt is megköveteli, hogy mérlegeljük a rendelkezésre álló bizonyítékokat és ne abban a *biztos* meggyőződésben indítsák meg az eljárást s eszközöljék a letartóztatásokat, hogy majd a házkutatás fog bizonyítékokat produkálni. Ezen a területen még a magyar bűnvádi perrendtartás van hatályban s amíg az hatályban van, addig a házkutatás elrendelésének feltételeit is e törvény rendelkezései szabják meg. Megengedjük a felett a vitát, hogy helyes lenne-e ezt a törvényt más törvénnyel pótolni, de amíg ez hatályban van, minden alkotmányos érzésű és jogtisztelő polgár, minden hatóság csak ennek a törvénynek rendelkezéseire tarthatja magát. Tegyük fel azt a nem nehezen elképzelhető esetet, hogy egyik *beogradi* lapvállalat elbocsátott alkalmazottja feljelentést tesz volt munkaadói ellen. Elképzelhető-e ebben az esetben, hogy a *beogradi* rendőrség a lapvállalat ellen tett feljelentés következtében letartóztatja annak a politikai pártnak vezetőit is, akik ugyan semmiféle viszonyban nincsenek a feljelentett lappal, de vezetői annak a pártnak, melyet ez a lap támogat? Elképzelhető-e ez az eset *Beogradban* s elképzelhető-e — mondjuk — a radikális párttal szemben? Elképzelhető-e például, hogy a *Vreme* egy elbocsátott kiadóhivatali tisztviselőjének a *Vreme* tulajdonosai ellentettfeljelentése következtében letartóztatják — a radikális párt vezetőit?

Szabad-e a hatóságoknak azt a hitet kelteni, hogy a bizonyítékok bizonyító erejének megállapításánál — legalább a nyomozás folyamán — az a körülmény is közrejátszik, hogy a gyanúsítottak — milyen nemzetiségűek. Sem a bűnvádi perrendtartás,

amelyik az eljárás alakítását szabja meg, sem a büntető törvénykönyv, mely a büncselekményeket s a büntetéseket szabja meg, nem ismer nemzetiségi kisebbséget. A destrukció — szokták mondani — a hatósági tekintély aláásásával kezdődik. A hatóságok tekintélye felett azonban nemcsak azoknak a polgároknak kell örködni, akik a hatóság imperiuma alá tartoznak, hanem maguknak a hatóságoknak is. S most már az elfogulatlan állampolgárok ítéletére bizzuk, sértik-e azzal a hatóság tekintélyét, ha a nyomozásban résztvevő rendőrkapitányok a letartóztatott gyanúsítottakkal nem tudják közölni, hogy mivel vannak vádolva, nem tudják megmondani, hogy milyen bűncselekménnyel vannak ter-

helve s a terhelként kihallgatott letartóztatottaknál csak olvasmányaik iránt érdeklődnek s azután, hogy — hol laknak a tisztelt rokonaik.

A hatóságok tekintélye nemcsak a hatósági feladatokat végző tisztviselők személyi dize. A hatóságok tekintélyének elvét az állam legfőbb érdeke s a közrend oltalma a polgári társadalom védelme alá helyezte. De a polgárság a hatóságok tekintélyét csak külső támadásokkal szemben tudja megvédeni. Ha hatóság támadja a hatóságok tekintélyét — azzal szemben a polgárság tehetetlen s fájdalommal kénytelen látni, hogy rongálják a társadalomnak ezt az értékét azok, akik annak első védelmére lennének hivatottak.

A BIRÓSÁG SZABADLÁBRA HELYEZTE A RADICS-PÁRT LETARTÓZTATOTT VEZETŐIT

A zagrebi törvényszék vádtanácsának határozata — Az eljárás megszüntetését is kimondta a bíróság — A törvényszék szerint sem a kommunista propaganda, sem a bolsevik összeköttetés nincs igazolva — Radics ügyében még nem döntöttek

A BIRÓSÁG SZERINT A RADICS-PÁRTTAL SZEMBEN NEM ALKALMAZHATÓ AZ OBZNANA

Az ország politikai közvéleménye annak a szenzációnak hatása alatt áll, amit hétfőn délelőtt a zagrebi törvényszék vádtanácsának határozata szolgáltatott.

A zagrebi törvényszék vádtanácsa ugyanis hétfőn délelőtt foglalkozott a Radics-párt letartóztatott vezetőinek a letartóztatás ellen beadott jogorvoslatával.

A vádtanács úgy döntött, hogy a Radics-párt letartóztatott vezetőit nyomban szabadlábra kell helyezni. A vádtanács egyben az ellenük indított eljárást megszüntette s kimondta, hogy az *obznana* a horvát köztársasági parasztpárt tagjai és vezetői ellen nem alkalmazható.

A vádtanács határozatának indoklása még nem került nyilvánosságra. Hír szerint a törvényszék úgy találta, hogy a párt kommunista propagandáját az eljárás eddigi adatai nem igazolják, nem igazolják a Radics-pártnak a szovjettel kötött megállapodását sem s az sincs bizonyítva, hogy a Radics-párt letartóztatott vezetői a hadsereg ellen izgattak. A határozat dr. Macsek, Predavec, a két Kossutics testvér és dr. Konyovics szabadlábra helyezését mondta ki, Radics István letartóztatásának kérdésében a vádtanács még érdemleges döntést nem hozott, hír szerint azért nem, mert Radics a vizsgálóbíró minden kérdésére megtagadta a

választ s az ő kihallgatása nélkül a tényállás még nem volt tisztázható.

A határozat ellen az ügyészség felfolyamodást adott be a hétszemélyes táblához. Miután a felfolyamodásnak halasztó hatálya van, a felsőbb bíróságok döntéséig a szabadlábra helyezett politikusok nem hagyhatják el a fogházat.

A zagrebi határozat hatása Beogradban

Beogradi politikai körökben a legélesebb kommentálásra talált a zagrebi törvényszék vádtanácsának döntése. Ellenzéki körökben rendkívüli örömmel fogadták a határozatot, mert *ebből a kormány eddigi politikájának, különösen pedig a Radicsok elleni intézkedéseknek teljes diszkreditálását látják a független bíróság részéről.* Hallatszottak olyan hangok is, hogy *a kormánynak le kellene emiatt mondania,* sőt este a parlament folyosóján olyan híreket terjesztett az ellenzék, hogy a kormány lemondásáról tanácskozik már. Ezek a hírek azonban később teljesen alaptalanoknak bizonyultak.

Macsek letartóztatása az állami bizottság előtt

Az állami bizottság hétfőn délelőtt hosszabb idő után újból ülésezett, amelyen a letartóztatott dr. Macsek kivételével a bizottság valamennyi tagja megjelent. Jovanovics Milorád, a zagrebi legfelsőbb semmítőszék elnöke, aki a házat nemzetközi döntőbíróként üléseire utazott

Popovics Milorád, a semmitőszék legidősebb bírása helyettesítette. Az ülésen felolvasták két boszniai választási bizottság elnökének lemondását és helyükre új elnököket jelölték ki. **Dr. Hohnyecz** klerikális képviselő, az állami bizottság második elnöke tiltakozott ezután **Macseknek** a bizottság elnökének letartóztatása ellen. Kijelentette, hogy az állami bizottság, amely ma összeült, csonka. A bizottságnak nincs jelen minden tagja, mint ezt a törvény előírja, mert az ülésen **dr. Macsek** nem vehet részt. **Macsek** távolléte nem önkéntes — mondotta **Hohnyecz** — hanem az erőszak következménye, amivel megsértették a törvényeket és az alkotmányt is. Az alkotmány szerint a képviselői immunitás a parlament feloszlata után is védi a képviselőket, különösen pedig a parlament elnökségét.

— Sajnálattal konstátalom — mondotta **dr. Hohnyecz** — hogy **Macsek**ek, a parlament elnökét mégis megfosztották szabadságától és ezzel megsértették immunitását. Ez a tény nyílt alkotmányvétség ami ellen a leghatározottabban tiltakozom és kérem az állami bizottságot, hogy ezt vegye tudomásul.

Hohnyecz dr. felszólalásának nem volt semmi visszhangja és arra **Jovanovics** Ljuba se tartotta szükségesnek reflektálni.

A bizottság ezután rátért a választási elnökök kinevezése és a szavazóhelyek kijelölése ellen beadott panaszok tárgyalására, amelyeknek legnagyobb részét tudvaleg a német párt adta be. Elvben megállapodott a bizottság abban, hogy — már az óriási anyag miatt is — a bizottság ragaszkodik az eredeti beosztáshoz, azokban az esetekben azonban, ahol nyilvánvaló, hogy a törvény rendelkezése ellenére olyan községek sem kaptak szavazóhelyet, amelyekben megvan a szavazók szükséges létszáma, felállítanak szavazóhelyeket. Az anyagot szétosztották a bizottság tagjai között és a bizottság szerdai ülésén fog az ügyvel újból foglalkozni.

Minisztertanács

A kormány tagjai hétfőn este értekezletet tartottak, amelynél főként a zagrebi törvényszék határozata folytán előállott helyzettel foglalkoztak. Politikai körökben azt hiszik, hogy ha a bírói eljárás során a magasabb igazságszolgáltatási fórumok is hasonló szellemben döntenek, a kormány akkor is végrehajtja az obznanát, de csak közigazgatási eszközökkel.

Az igazságügyminiszter cáfol!

Lukinics Edo igazságügyminiszter, aki Zagreből visszaérkezett Beogradba, a Reesben megcáfolta több beogradi lapnak, köztük a **Politikának** azt a híreit, hogy azért ment volna Zagrebba, hogy a Radics-ügyben nyomást gyakoroljon a bíróságra. Amióta a Radics-párti vezetők ellen eljárás indult — mondotta — egyetlen hírével sem beszélgetett, legkevésbé azonban a Radicsék elleni eljárásról. A kormánynak nincs is szüksége intervencióra, mert a zagrebi bíróságok ismerik a törvényeket.

A beogradi magyar követ felvilágosítást kért a Radics-szerződésről

A külügyminisztériumban több külföldi állam követe tett hétfőn látogatást. **Markovics** Jovan külügyminiszterhelyettes délelőtt **Hory** András beogradi magyar követ kereste fel, aki a január 15-én Beogradban megkezdődő jugoszláv-magyar tárgyalások ügyében folytatott vele megbeszélést. **Hory** hírszerint, ez alkalommal a Radics-szerződésről is felvilágosítást kért **Markovics** Jovántól.

Horigucsi, bukaresti japán követ, aki Beogradban is akkreditálva van, bucsulátogatást tett a külügyminisztériumban, ahol egyuttal a Japán-nal kötött kereskedelmi szerződés okmányainak kicseréléséről tanácskozott.

Delcoigne beogradi belga követ a belga tőkésnek a jugoszláv bányákban levő érdekeltségei ügyében tett lépéseket.

Markovics Jovant délután **sir Alban Young** angol követ kereste fel.

Demokrata listák Horvátországban

A demokrata-párt főbizottsága hétfőn délelőtt ülést tartott, amelynél a horvátországi jelölésekkel foglalkoztak. A demokrata-párt elhatározta, hogy minden horvátországi kerületben listát állít fel arra az eshetőségre készen, ha a Radics-párt nem vehet részt a választásokon.

A főbizottság jóváhagyta a belovár-körösi pártszervezet részéről benyújtott listát, amelynél **Banyanin** Jovó a listavezető. A demokraták zagrebi listavezetője **Pavelics** Ante, varasdinai **dr. Spevec** Ivó, lika-krbavai pedig **dr. Anics** Nicsa lesz.

Elhatározták egyuttal, hogy a múlt vasárnapra kitűzött, de elhalasztott ellenzéki nagygyűlést Zagrebben január 18-ikán megtartják s azon **Davidovics** Ljuba lesz a vezerszónok.

Az utolsó listák

Kedden letelik a jelölési határidő és azok a pártok, amelyek kedden nem adják be listájukat, lista nélkül fognak maradni. Beogradban hétfőn nyújtotta be listáját a független demokrata-párt, amelynek lista-

vezetője **Grizogonó** tárcanélküli miniszter. Ugyancsak kedden nyújtotta be listáját a beogradi független munkáspárt is. Listavezető: **Pavlovics** Pavle volt képviselő, járási jelöltek: **Stefanac** József és **Krisztics** Nikola, mindhárman ipari munkások.

Mit üzent Radics Trumbicsnak?

Beogradból jelentik: A »Vreme« értesülése szerint **Radics** István abban a levélben, amelyet a fogházból egy hozzá közelálló személynek akart kicsempészni, védője, **dr. Trumbics** számára ad utasításokat. A levélben — a lap értesülése szerint — **Radics** azt üzeni **Trumbics**-nak, hogy mihelyt átlépi a határt, menjen egyenesen Bécsbe a szövetségi követséghez, ahol hivatkozzon meghatalmazására, amelyet **Radics** még letartóztatása előtt adott neki. Ezután a levél **Trumbics**-nak a szövetségi követséggel való együttműködésére vonatkozólag ad utasításokat.

A köztársasági-párt Délserbiában

Szokopljében a köztársasági párt konferenciát tartott, amelynél **Prodanovics** Jása, a köztársasági párt vezére, tartott előadást a politikai helyzetről és a parlamentárizmusról. A köztársasági párt a szokopljei kerületben listát állít, a listavezető **Prodanovics** Jása.

Szakadás a szerémségi radikális-pártban

A sztarapazovai járás radikális-pártja tudvaleg **Popovics** Ljubát jelölte **Nedelikovics** Milán tanár volt képviselő helyére. **Nedelikovics** hívei nem nyugodtak bele ebbe a döntésbe és elhatározták, hogy önálló listával vesznek részt a választásokon.

Prónay afférja segédtsíjtjével a Lederer-gyilkosság miatt

Prónay szerint Lederer a különítményben szokott rá a gyilkosságokra

Budapestről jelentik: A Lederer-ügy rendőrségi referensénél, **dr. Radocsay** Jenő rendőrkapitánynál hétfőn délelőtt megjelent civilruhában, kezében jellegzetes bőrrel bevont ölbunkójával **Prónay** Pál, az egykori hírhedt különítményi parancsnok és azt igyekezett megtudni, hogy a rendőrség milyen régebbi bűncselekmények elkövetésével gyanúsítja **Lederert**? A rendőrkapitány természetesen nem adott felvilágosítást erre vonatkozólag **Prónay**-nak, hanem megkérdezte tőle, hogy tulajdonképpen mit akar a rendőrségtől? **Prónay** zavarba jött, majd kijelentette, hogy **Lederer** **Gusztáv** multjára vonatkozólag akar fontos adatokat közölni a főkapitánysággal.

— **Lederer** — mondotta — az én zászlóaljamban szolgált annakidején. A míg én a zászlóalj élén voltam megfelfelt, bár nekem sohasem tetszett. Szerintem a zászlóaljnál történt későbbi dolgok adhattak neki szíjját az ilyen cselekményekre, mert az ilyesmi kicsivel kezdődik és nagyra végződik.

A rendőrkapitány alig titkolt derűséggel vette tudomásul az ex-különítményparancsnok kijelentéseit, amelyeket nem talált olyan fontosnak, hogy jegyzőkönyvet kellett volna fűvenni róla. Annál kevésbé, mert köztudomású, hogy az ugynevezett szegedi vadász-zászlóalj — a **Prónay**-különítmény — a legvéresebb atrocitásokat éppen abban az időben követte el, amikor **Prónay** Pál volt a zászlóalji parancsnoka.

Prónay a különítmény tagjai által elkövetett gyilkosságokért — amelyek egy részének, mint például a **Reismann**-gyilkosságának és a **Boros**-gyilkosságának felderítésére most újabb nyomozást indítanak **Lederer** multjának megállapítása céljából — el akarja hártani ma-

gától a felelősséget s a bűncselekményeket utódjának, **Ranzenberger** Jenő őrnagynak szeretné a nyakába varrni. **Ranzenberger** őrnagy, aki most **Horthy** Miklós kormányzó katonai kabinetirodájának a vezetője, régebben a **Prónay**-zászlóalj bécsi különítményének volt a parancsnoka. Amikor a bécsi magyar különítmény két tagját, **Kiss** és **Bleich** hadnagyokat a bécsi bíróság emberrablásért öt évi fegyházra ítélte, mert Bécsből automobilon áthurcoltak Sopronba egy **Szomolányi** Gyula nevű fiatal munkást, akit ott a **Prónay**-különítmény tagjai meggyilkoltak, **Ranzenberger** őrnagynak meg kellett szökni Bécsből. Áttette székhelyét Budapestre és helyettese lett a Britániában **Prónay**-nak. Éveken keresztül együtt dolgoztak, egészen a második király-puccsig, amikor **Prónay** — feleségének, **Pálty-Daun** Aimeé grófnőnek kedvéért, aki udvarhölgye volt **Zitának** — át akart zászlóaljával együtt a karlistákhoz pártolni. **Ranzenberger** távirati jelentést tett erről a kormányzónak és megakadályozta a puccsot; a zászlóalj éléről pedig nemsokára eltávolították **Prónay** és **Ranzenberger** került a helyébe. Ebből az úrból a becsületsértési pörök és lovas-ügyek egész lavínja támadt.

A **Prónay**-**Ranzenberger**-harc utolsó ütközete a **Lederer**-gyilkossággal kapcsolatban vasárnap délelőtt játszódtott le, nyilvános helyen, ahol az ebéd előtti órákban a mánásvilág sportkedvelő tagjai szoktak találkozni; nagy társaság volt együtt és többen érdeklődve fordultak **Prónay**-hoz felvilágosításért **Lederer**rt illetően. Mielőtt még **Prónay** feltehetett volna, belépett a helyiségbe **Ranzenberger** Jenő őrnagy. **Prónay** rámutatott **Ranzenberger** őrnagyra és hangosan ezt mondta:

— Ez az a disznó, aki ezeket a **Lederer**-éket pártolta, holott én már régen vizsgálatot kértem ellenük.

Ranzenberger őrnagy meglepődve nézett **Prónay**-ra, aki erre dühösen így kiáltott:

— Igen, igen, maga az, mit néz rám, kaphat egy polont! . . .

E szavak után **Ranzenberger** őrnagy szó nélkül hátat fordított **Prónay**-nak és eltávozott. Az ügynek természetesen lovas-ügyes folytatása lesz.

Választási előkészületek Noviszádon

Benyújtották a magyar listát

Hétfőn délelőtt két új listát adtak át **dr. Belajcsics** **Vladimir** törvényszéki elnöknek és ezáltal a noviszádi kerületben benyújtott listák száma hatra szaporodott.

Hétfőn adta át a noviszadi magyar párt küldöttsége az ajánlási ívet, amely szerint listavezetőül **dr. Sánta** György, az országos magyar párt elnökét ajánlották.

A **Noviszad városi** jelölt: **dr. Wagner** Károly, nyugalmazott városi főorvos Noviszad.

Helyettese: **Peklo** Béla építész Noviszad.

A **noviszadi és sztaribecseji** jársok jelöltje: **dr. Strelitzky** Dénes ügyvéd Szubotica. Helyettese **Sipos** János kocsihívő Noviszad.

A **zsabylai** járás jelöltje: **Csányi** Ferenc kiskgazda, helyettese: **Farkas** Pál kiskgazda Csurog.

A **titeli** járás jelöltje: **Achs** Izor gyáros Noviszad, helyettese: **Kókai** János mészáros Lok.

A **palánkai** járás jelöltje: **dr. Wagner** Károly nyugalmazott városi főorvos Noviszad, helyettese: **Peklo** Béla építész Noviszad.

Ugyancsak hétfőn adta át az ajánlási ívet a noviszadi független szocialista-párt.

Listavezető: **Polgár** András asztalos Noviszad.

Noviszad város és járás jelöltje: **Sipos** János biztosítási hivatalnok Noviszad, helyettes-jelölt: **Böszörményi** Vaszilje kárpitos Noviszad.

A **zsabylai és becseji** jársok jelöltje: **Pavlovics** Novica földműves Racsca, helyettese: **Glisics** Vlada földműves Suma.

A **palánkai és becseji** jársok jelöltje: **Stancics** Nova földműves Kumán, helyettese: **Blazsics** Lázár földműves Kumán.

A Radics-párt három vezetőjét

szabadlábra helyezte a szuboticei törvényszék

Három letartóztatott vizsgálati fogságban marad

Megirtuk, hogy a szuboticei **Radics**-párt hat tagját, névszerint: **Matkovics** Tomot, **Toli** Ivánt, **Dedin** Grgát, **Babics** Ivánt, **Percsics** Ivánt és **Vidakovics** Sztipánt a rendőrség letartóztatta és átadta az ügyészségnek.

A vizsgálóbíró — az ügyész indítványára alapján — mind a hat ellen elrendelte a vizsgálati fogságot.

A terheltek a vizsgálóbíró végzése ellen fellebbezéssel éltek és annak alapján a szuboticei törvényszék vádtanácsa elé került az ügy.

A vádtanácsban **Pavlovics** István törvényszéki elnök elnökölt, a tanács tagjai voltak **Carevics** Vlaho és **Nardini** Henoje dr. törvényszéki bírák. A vádtanács **Toli** Iván, **Matkovics** Tomó és **Dedin** Grga ügyében helybenhagyta a vizsgálati fogságot elrendelő végzést, ellenben elrendelte **Babics** Iván, **Percsics** Iván és **Vidakovics** Iván szabadonbocsátását.

KISEBBSÉGI ÉLET

A csehszlovák belügyminisztérium, mint a prágai *Nove Slovensko* írja, a legközelebb revízió alá veszi Szlovénországban és Ruszinszókban, a köztársaság megalakulása óta szerzett állampolgárságokat. A revízióra, a belügyminisztérium szerint, azért van szükség, mert állítólag sokan minden okmány nélkül jutottak állampolgársághoz. A *Rude Pravo* viszont úgy tudja, hogy a revízió tulajdonképpen arra megy ki, hogy a kormány megszabaduljon néhány neki kellemetlen ellenzéki magyar politikustól és kortestől, akik — a kormány-sajtó szerint — az államra nézve káros működést fejtenek ki. A revízió következtében körülbelül százötvenezer, jó-részt magyar nemzetiségű állampolgár egzisztenciája forog veszélyben.

Cankov bolgár miniszterelnök bukaresti tartózkodása alatt kellemetlen órákat szereztek a bulgáriai román diákok, akik, mint megírtuk, egy terjedelmes memorandumban, amelyet átnyújtottak Bratlanu miniszterelnöknek, leleplezték a reakciós kormány kisebbségeket elnyomó, brutálisan önkényes politikáját. A vádak, amiket a román diákok a bolgár kormány ellen emeltek, a bolgár diplomácia és sajtószervezet igyekezett megdönteni, azt állítván, hogy a memorandum foglalt panaszok nem plauzibilisok — de az európai közvélemény nagyon jól tudja, hogy a hivatalos és félhivatalos mosakodás nem mossa fehérre — a szerecsent. A kétségbeesett bolgár cáfolatok közül igen érdekes a bécsi bolgár követ nyilatkozata, aki a bolgár kisebbségek rózsás helyzetéről a következőket mondotta: »Durva hazugság az az állítás, mintha a bolgár kormány nem viselkedne lojálisan a szomszédos államokkal és a kisebbségeivel szemben. A Cankov-kormány mindenben megtartja a nemzetközi szerződéseket és a kisebbségek úgy az állam, mintha a bolgár lakosság részéről a leglojálisabb bánásmódban részesülnek. Sohasem vettek meg a kisebbségektől az állampolgári jogokat, ellenkezőleg, mindenben támogattuk törekvéseiket. A bolgár kormány hajlandó bármilyen összeállítást nemzetközi bizottság előtt ezt bebizonyítani és bármilyen nemzetközi bizottságnak lehetővé tenni, hogy helyszíni vizsgálat útján győződjék meg a bulgáriai kisebbségek helyzetéről.«

Az Erdélyi Magyar Párt vezetője Tatarescu belügyi államtitkárnak arra a vádjára, hogy az erdélyi magyarság tudatosan és tervszerűen a defaltizmus szolgálatában áll, hivatalos közleményt tett közzé. A közlemény így hangzik: »Ugron István az Országos Magyar Párt elnöke, a legnagyobb megütközéssel vette tudomásul Tatarescu kisebbségi miniszter a sajtó képviselői előtt tett azon nyilatkozatát, hogy az Országos Magyar Párt vezetősége, vagy annak bármely tagja a romániai kommunista párttal bármilyen vonatkozásban összeköttetést tartana fenn. Ezen és a nyilatkozatában foglalt, a pártvezetőség ellen felhozott egyéb alaptalan és célszatos vádak ellen a leghatározottabban tiltakozik és a pártvezetőség módját fogja találni annak, hogy a miniszteri nyilatkozatra részletesen nyilatkozzon. Az elnöki tanács 12-én ül össze.«

A magyar kisebbség erdélyi vezetői közül Tatarescu — aki még Kolozsvárról tartózkodik — a »Keleti Újság«-éretesülése szerint, többeket kihallgatásra hívott meg. A belügyi államtitkár, sub. tituló: kisebbségi miniszter, fogadta Paál Árpádot és Koos Károlyt, akikkel külön-külön hosszasan tárgyalt a magyarság sérelmeiről és politikai törekvéseiről. De tárgyalni akar még Tatarescu, Bernády Györgyvel, Sándor József képviselővel, Dózsa Endrével, az Erdélyi Irodalmi Társaság elnökével, valamint Kecskeméthy Istvánnal, a volt erdélyi néppárt elnökevel is. A Magyar

Párt hivatalos szerveivel a belügyi államtitkár, mint kijelentette, nem óhajt táncskozni. Nem kíváncsi a véleményükre.

Koos Károly, akivel Tatarescu hosszasan tárgyalt, kihallgatásáról a következőket mondotta: »A miniszter ur véleményemet kérdezte a magyar párt problémáiról s a magyar kisebbség helyzetéről. Én kifejtettem a miniszter urnak a magyar kisebbség kívánságait és törekvéseit. Ami a magyar pártot illeti, elmondottam, hogy egyelőre a kalotaszegi tagozat nagygyűlés összehívá-

sára kért és kapott a hatóságoktól engedélyt. Ezen a nagygyűlésen a Brassóba kiküldött kalotaszegi delegátusok be fognak számolni azokról a sérelmekről, amelyeket a brassói kongresszuson a tagozat és a demokrácia ellen a párt vezetői elkövettek. Javasolni fogjuk a tagozatnak, hogy a párt vezetőségétől rendkívüli kongresszus összehívását kérje, amely jóvátegye az elkövetett sérelmeket. Amennyiben a párt vezetősége a kérést nem teljesítené, újabb nagygyűlést fogunk összehívni Kalotaszegre és akkor a törésért nem miránk fog hárulni a felelősség.«

Felosztották a megszállott Ruhr-vidék jövedelmeit

Amerika is részesül a német jóvátételből

Párisból jelentik: A szövetségesek pénzügyi konferenciáján létrejött a megállapodás, még pedig kompromisszum alapján, amely Belgiumot is kielégíti, amennyiben elsőbbségi jogait érvényben tartja. A konferenciáról kiadott hivatalos jelentés kiemeli, hogy *Amerikais részesedni fog a jóvátételi fizetésekből*, de azt lehetőleg leplezi, hogy a Ruhr-megszállásból eredő jövedelmek a felosztás alapján mint jóvátételi fizetések *Anglia javára is szolgálnak, ami annyit jelent, hogy az angol kormány hallgatólagosan és utólag jóváhagyta a Ruhr-vidéknek a megszállását.*

A megállapodás főbb pontjai a következők: A Ruhr-megszállás zárszámadását a francia terv szerint fogják összeállítani, nevezetesen olyképpen, hogy a bányák és iparvállalatok kiaknázásának és magának a katonai megszállásnak költségeit az *összjóvátételből levonják* és a szövetségesek javára írják. Ebben az esetben a tiszta nyereség körülbelül *egymilliárd aranymárkára tehető*. Ami Belgium prioritását illeti, azt a szövetségesek még érvényben lévőnek ismerik el, mint-hogy Belgium még 120 millió aranymárkára tarthat igényt. Ennek törlesztésére Belgium a Dawes-terv alapján befolyó évi fizetések 8 százalékát fogja kapni, de a felosztási

kulcsot megváltoztatják olyképpen, hogy ennek a 8 százaléknak levonása után *fenmaradó összeg Amerikának jusson*. Kimondja az egyezség, hogy a szövetségesek elismerik Amerika igényjogosultságát a jóvátételi fizetésekre a Dawes-terv alapján, viszont az *amerikai katonai megszállás költségeinek visszatérítése 25 éven át részletekben fog történni a jövő év szeptemberétől kezdődőleg.*

A jóvátételi fizetésekből első sorban a megszállás költségeit és a Dawes-terv értelmében létesített szervezetek és ellenőrző bizottságok költségeit kell levonni, amelyeket a jövőre átlagos összegben fognak megállapítani, a fenmaradó összegből pedig, amely mai értékben körülbelül 34 milliárd aranymárkára tehető, *Franciaország 52 százalékot fog kapni* s ezt a Dawes-terv érvényének tartama alatt Németországnak mint jóvátételi fizetéseket javára írja.

A pénzügyi értekezlet előkészítésére kiküldött bizottság meghallgatta Sztójadinovics igazságtörvényszék Bratlanu román pénzügyminisztereket, akik a pénzügyi jelentés megszerkesztésénél nem vettek részt. Sztójadinovics és Bratlanu a bizottság előtt óvást emeltek a jelentésnek néhány államaira vonatkozó kitételek ellen.

Mit jelent Hughes bukása?

Amerika erősebb támogatásban fogja részesíteni az európai demokráciák pacifista politikáját

Newyorkból jelentik: Hughes külügyi államtitkár, mint ismeretes, lemond március 4-én, azon az alapon, amikor Coolidge elnök újabb hivataloskodásának négyéves időszaka kezdődik. A lemondás mögött hónapok óta tartó politikai versengés rejtezik. Hughes a köztársasági pártban három tételt akart érvényesíteni:

1. ellenezett minden éles politikai aktivitást és gátat kívánt vetni Japán pánázsiai törekvéseinek;

2. Szovjetországot mindenáron ki akarta rekeszteni a népek közösségéből;

3. Amerika erős hadseregre és flottára támaszkodva, olyan külpolitikát folytasson, amely minden más hatalomtól független legyen és más országokkal szemben ne vállaljon kötelezettségeket.

Coolidge elnök, Hoover és Kellogg nem helyeselte ezt az irányt, mert komolyan akadályozta az angol-amerikai közeledést, amelyet Anglia különösen az utóbbi időben erősen kívánt. Hughes államtitkárnak rendíthetetlen állása nemrégiben először akkor ingott meg, mikor Coolidge elnök és Logan ezredes támogatásával Borah szenátor lett a szenátus külügyi bizottságának elnöke Lodge helyett. Borah meggyőzte Coolidge-t arról, hogy *Amerikának a világpolitika terén új utat kell választania s le kell térnie*

az eddigiről, amely csak újabb tevékenységekhez és esetleg háborúra vezet. Ugyanő hosszú idő óta elnevezte, hogy az *amerikai kormány tisztára negatív politikát folytasson Szovjetország irányában*. Azt kívánta Borah szenátor, hogy *Amerika segítsen a szövetségi háborús tartozások és a reparációk kérdését becsületes módon megoldani és támogassa az európai demokráciák vezetőit a pacifista politika terén.*

Ennek az iránynak állott szolgálatában Kellogg nagykövet a londoni tárgyalásokon, ezt készítette elő a közel és a távoli Kelet problémáiban és az orosz szovietekkel létesítendő viszony tekintetében. Mikor aztán a talaj kellőképpen egyengetve volt, Coolidge elnök kertes nélkül megkérdezte Hughes államtitkárt, hogy *hajlandó-e ilyen programra helyelkedni. A válasz tagadó volt és Hughes lemondott.*

Az új amerikai külpolitika az amerikai szenátus külügyi bizottsága, a lapok szerint, Borah elnöklete alatt és a külügyi kormány a világpolitikai aktivitást kívánó Kellogg vezetésével első és legfontosabb feladatának fogja tekinteni a szoros kapcsolatban levő szövetségi tartozások és a reparáció kérdésének megoldását.

Ezt jelenti az a tény, hogy Ke-

log utódjául a londoni nagykövetség élére Houghton jelenlegi berlini nagykövet fog kerülni.

Az angol sajtó Hughes bukásáról

Londonból jelentik: Az angol sajtó *világpolitikai fontosságát tulajdonít Hughes államtitkár lemondásának*. Kellogg külügyi államtitkárságától a közvélemény nagyon sokat vár, elsősorban az angol-szász népek egyetértését, amelynek ápolására a jelenlegi londoni nagykövet különösen alkalmas, mint aki a londoni konferencián, most pedig a párisi pénzügyi konferencián *szoros érdekekbe jutott az európai diplomáciával*. Erdeműl tudja be Kellogg az angol sajtó, hogy Hughes államtitkárral ellentétesen szükségesnek látta, hogy Amerika résztvegyen az európai problémák megoldásában s ennek egyik kifolyásaképpen amellett kardoskodott, hogy Amerika részesedjék a német jóvátételi fizetésekből. Az első következménye a nagy változásnak, a Morningpost jelentése szerint, az lesz, hogy *Amerika és Anglia között tavasszal, ha majd Kellogg áll a washingtoni külpolitika élén, tárgyalások fognak megindulni a legutóbbi pénzügyi egyezmény módosítása céljából*, amely szabályozta az Amerikával szemben fennálló angol tartozások rendezését.

Az olasz ellenzék nem tér vissza a parlamentbe

A választásokon blokkba tömörülnek az ellenzéki pártok

Rómából jelentik: Az ellenzék vasárnap értekezletre gyűlt össze. Az értekezleten megállapították, hogy az *ellenzék egységes följegyzése a döntő jelentőségű kérdésekben*. A tárgyalás folyamán a jövő magatartás dolgában is egységesnek bizonyult a Monte Aventinon székelő ellenzék.

A »Mond«-a konferenciához fűzött kommentárban azt írta, hogy *szó sem lehet róla, hogy az ellenzék visszatérjen a parlamentbe*. Az az erőszakos támadás, amelyet a kormány az ellenzéki blokk ellen intézett, még inkább meggyőzte az ellenzék arról, hogy *evékenységét az eddigi irányban kell folytatnia*.

Más hírek szerint az értekezlet az új választások lehetőségével is foglalkozott és egységes föllépésben állapodott meg. Eszerint a demokraták, demokrata-szocialisták, néppártiak, maximalisták, szocialisták, köztársaságiak és agrárpártiak *blokkot alakítanak*, amely új választásokon felveszi a harcot a fasisztákkal.

A német válság

Sikerrel biztat Luther akciója

Berlinből jelentik: A szociáldemokrata párt Luther pénzügyminiszter tudomására adta, hogy *egy jobboldali kormánnyal szemben a legélesebb ellenzéki magatartást fogja tanúsítani*. Azok a nyilatkozatok, amelyekről a centumpárt vasárnap folyamán Luther birodalmi pénzügyminiszterrel folytatott tárgyalások során szerzett tudomást, nem teszik lehetővé azt, hogy a párt résztvegyen a tervezett kormányban.

A német nemzeti párt négy tárcát kíván, amihez a birodalom nem akar hozzájárulni. Ezek után Luther pénzügyminiszter kabinet-alkotási kísérletét meghiúsítottnak tekintik.

A szubotcai világitás problémái

A villanygyár igazgatója bevezette lakására — a gázt — A gázgyár fejlődik — a villanytelep állandó zavarokkal küzd

Szubotica város világitása ma már teljesen békebeli színvonalára emelkedett, ami főképp annak tulajdonítható, hogy Szubotica város tanácsa költséget nem kímélve megnagyobbította a városi gázgyár üzemét és ezzel egyidejűleg rendbehozatta az uccai gázlámpákat, amelyek közül a múlt évben már kilencszáz lámpa világított.

Allg másfél éve, hogy a városi gázgyár megnagyobbította üzemét, és ezáltal biztosítani tudja a rendes gázszolgáltatást, a rövid idő alatt már is nagy tért hódított Szubotcában. Ma már ismét sok helyen használják a gázvilágitást, sőt ipari vállalatok is a villany-motorikus áram mellett, gázmotorokat szerelnek fel, főleg amiatt, hogy az utóbbi időben sürűn előforduló villanyvezérlések miatt ne álljon be fennakadás az üzemből. Az az idegenkedés, amellyel a közönség eleinte fogadta a gázvilágitást, teljesen megszűnt és mint a gázgyár igazgatóságától értesülünk, az utóbbi időben tömegesen érdeklődnek afelől, hogy miként lehetne gázvilágitáshoz jutni. Az érdeklődőket eleinte visszariasztotta az a körülmény, hogy a gáz bevezetése meglehetősen költséggel jár, ezen azonban úgy segítette a gázgyár igazgatósága, hogy a bevezetés költségeit részletfizetésekben is elfogadja.

A másik körülmény, amely megmagyarázza a gáz iránt történő érdeklődést az, hogy a gáz lényegesen olcsóbb mint a villanyáram. Azonkívül, aki főzésre használja, szintén előnyösebben jár, mintha tüzfűt használna.

A világitási gáz ára jelenleg öt dinár köbméterenként, a nyomda-vállalatok négy dinárért kapják, míg a kályhafűtésre szolgáltatott gáz köbméterenként három és fél dinárba kerül. A gázgyár igazgatósága azonban rövidesen még lejjebb szállítja a gáz árát.

Ezzel szemben, amikor a gázgyár

igazgatósága biztosítja a zavartalan gázszolgáltatást és azzal a tervvel foglalkozik, hogy csökkentse az árakat, a villanytelep állandó üzemzavarokkal küzd és noha már hónapok óta igéri a villanygyár igazgatósága, hogy fejleszteni fogja az üzemet, mindaddig csupán az történt, hogy megint felemelték az

áramdíjakat, átlag 15 százalékkal.

A gáz- és a villanyáramdíj közötti nagy különbséget semmi sem jellemzi jobban mint az, hogy a szubotcai villanytársulat amerikai származású új direktora, lakására bevezetette a gázt. Hiába, praktikus emberek az amerikaiak.

A szubotcai kiszélesített tanács új tagjai

A belügyminiszter ötven közgyűlési tagot felmentett és száztizenhárom új tagot nevezett ki

A Pasics—Pribicevics-kormány a hatalom átvétele után elhatározta, hogy az egyes városok közigazgatásában is beható változásokat eszközöl. Azóta már több község képviselőtestületét és város kiszélesített tanácsát fel is cserélte a belügyminisztérium, míg most sor került a szubotcai kiszélesített tanács részleges kicserélésére is. Mint ismeretes, a szubotcai közgyűlés újabb összetételéről hosszas tárgyalások folytak néhány héttel ezelőtt a szubotcai kormánypártok körében és az itt elhangzott kívánásokhoz csatlakozott a szubotcai Lloyd is azzal a kérelemmel, hogy a kiszélesített tanácsban a kereskedők és iparosoknak is adjanak számarányuknak és teherviselésüknek megfelelő számban képviselőket.

Ezeknek a kívánásoknak az alapján Györgyevics Dragoszláv főispán elkészítette a felmentésre és kinevezésre ajánlott közgyűlési tagok névsorát, amelyet múlt év december 31-én felterjesztett a belügyminisztériumba. A belügyminiszter elfogadta Györgyevics főispán előterjesztését és most érkezett meg a főispáni hivatalba Alekszlievics kerületi főispánnak, a B. B. B. osztály főnökének aláírásával a belügyminisztérium rendelete, amely a felterjesztés alapján azonnali hatállyal kicseréli a kiszélesített tanácsot.

A belügyminiszteri rendelet a városi közgyűlés ötven eddigi tagját menti fel és száztizenhárom új tagot

nevez ki. Az új tagok a következők:

Terzin Dezső kereskedő. Kurtes Milos kereskedő. Radistes Szvetozár tanító, dr. Piskulics Zvonimir ügyvéd. Staglar Rudolf hírlapíró, dr. Petrovics Marko ügyvéd. Szegevincsev Péter földbirtokos. Jovic Iszó kereskedő. Vasiljev Milán gazdálkodó. Ruszkin Mladen földműves. Grbity Mladen kereskedő. Mitatov Sándor kereskedő. Ognyanov Péter tanító. Terzin György földbirtokos. Szegevincsev Tamás földbirtokos. Vasziljev Nenad földbirtokos. Mikovics Bogdan tanár. Iszakov Vojin földbirtokos. Ruszki Pál földműves. Damianovics Milán földbirtokos. Kosics Jövő földműves. Pusin Joca földbirtokos. Pusin Pedrag földbirtokos. Krnyajszi Jövő István földműves, dr. Andrejevics Andra fogorvos. Krnyajszi Kola földműves. Turanov Simon földműves. Krsztics István vám-speditőr. Milojkovics Dragoljub bórkereskedő. Vasziljev Jefto földbirtokos. Baics Blazoje földműves. Lazicsics Miladin földműves. Mihailovics Stanisa plébános. Krnyajszi Lázár Rada földműves, dr. Markovics Danilo orvos. Atankovics Ljuba kereskedő, dr. Ognyanov Cvetko ügyvéd. Keszenjics Vojin bankhivatalnok. Motrovics Milivoj bankhivatalnok. Aradszki Vojin földműves. Aradszki Uros földműves. Rakics Cvetko földműves. Iszakov Gyuka földműves. Brankován Iván bankigazgató. Csursics Lázár tanár. Millvojevics Sta-

nisa vasutigazgató. Azostolovics Milán mérnök. Tyityity Cvetko tanító. Dulics Miso földműves. Peics István szabó. Vidakovics Jócó földműves. Markovics Gyuka városi tisztviselő. Székely Lukács kereskedő. Horváczki Fábos kereskedő. Poljakovics József bankhivatalnok. Dulics Lázár földbirtokos. Sztipics Bartul földműves. Sarcsevics Mijo földbirtokos. Gabrics István építész. Vukov Gergely vendéglős. Samics Lojzto földműves. Peics T. János földműves. Lucstics Mátvás földműves. Sztipics Péter vendéglős. Zelity József földműves. Rudics Simon földbirtokos, dr. Milics Ivó tanár. Crnkovics Kálmán földbirtokos. Horváth József gazdálkodó. Kovics Mátvás asztalos. Torma István eszmádia. Sztipics Lajos földbirtokos. Sztipics József földbirtokos. Kohn Mózes földbirtokos, dr. Mezei Iszó orvos. Finster Gusztáv vendéglős. Majláth István földbirtokos, dr. Janiga János ügyvéd. Taborszki István kereskedő, dr. Török Béla orvos. Velicski Sándor kereskedő. Medianszki Mito kereskedő. Pili-scher Géza kereskedő, dr. Rafailovics Milos ügyvéd. Maistorovics István, a gyermekvédő osztály titkára. Deutsch Izidor kereskedő. Susnyarac Mihailo, a gyermekvédő osztály főnöke. Gubity György kereskedő. Gálly György gyógyszerész. Rajcsics József malomtulajdonos. Rotimann Imre gyáros. Jakobestics Imre bankigazgató. Schröger Lajos kereskedő. Hercog László kereskedő. Vukovics Gergely kereskedő. Gábor Béla gyáros. Frankl Lajos kereskedő. Vukovics Pera kereskedő. Eisler Zsigmond kereskedő. Sonnenberg Armin kereskedő. Sztantics Péter földműves. Vauics Radomir tanfelügyelő. Mikics Sándor tanfelügyelő. Szancsics Jásó földműves. Budincevics Paja földbirtokos. Vukovics I. Pál földműves. Preszburger Marko cipész, dr. Pav Lajos szállító. Vidakovics Félix kereskedő. Jorgovics Milán tanító. Medakovics Ilija tanító. Szekenderov Pál földműves és Budincev Mihály földműves.

TUDJA-E....?

TUDJA-E, hogy milyen nagy lelki-hullámzást okozott Svájcban egy halálos ítélet. A boldog kis országban 1879 óta a kantonok megkapták azt a jogukat, hogy a halálos ítéletet belátásuk szerint visszaállítsák. Ezzel a joggal kilenc kanton él, melybe mindössze kilencszáz ezer lakos van. Eddig csak öt kivégzés fordult elő.

A mostanit azonban, Clemente Bernet kivégzését, drámai, izgalmas események előzték meg. Svájc hóhért keresett. Ki lesz hóhér? A közvélemény a halálos ítélet ellen fordul s pollengérré állította mindazokat, kik az ügyvédségnél jelentkeztek a gúszos kötelesség elvégzésére. Erthetetlennek tartották, hogy akad svájci polgár, ki haszonért megöli embertársát, ha az mingyárt büns és gyilkos is.

Az első jelentkező Mengis volt, a vasutas, ki késznek nyilatkozott a gyilkossal végezni, de aztán visszalépett, mert a vasutasok körében mozgalom indult ellene. Az ő esete még érthető. Mengis régi hóhér-családból származik, mely századokon át szolgált az államot. Édes atyjáról, Theodorról, a bázeli kőműveskővető őrzőnek, mely vörös köpenyben ábrázolta őt, amint mestorségét gyakorolta.

De mit mondunk a többiekéről, az egyszerűkről, műkedvelőkről, kik kész örömmel vállalnák szolgálatukat? Mint-hogy azokba a hirdetésekbe, melyek a külföldi lapokban jelentek meg, időrendi tévedés csuszott, még egyre ösztönözik az ügyvédségre a levélkötöttek. Igen sok német jelentkezik és akad olyan is, ki három ezer svájci frankot kér ezért az egy szolgálatáért.

Egy bizonyos Blomann fogadkozott, hogy »hivatásának teljes magaslatán áll».

— Nagy gyakorlatom van — írta —, minthogy az idegen lényekben szolgáltam. Egy másik beérné szerényebb művészi »tisztelődíjjal« is, minthogy kez-

dő. (Akár a kezdő borbély, ki nem biztos, hogy végezni tud a páciensével). De biztosítja az ügyvédt, hogy lesz eleendő bátorsága és végigcsinálja a háborút.

Az ügyvédség nem győzi visszautasítani az ajánlatokat, a külföldieket épp úgy, mint a hazaiakat, mert nagyon sok svájci is jelentkezett, kik megirigvették honfitársukat. Bachmann, az egészségügyi káplár, ki azóta már teljesítette feladatát.

Csak-hogy ez a Bachmann rosszul járt. A kivégzés után nem volt többé békésége. Nem a lelkiismeretfurdalás miatt. Mindenki gunyolta, megvetette. Az utcán, ahol lakik, hóhéruccának nevezték el. Polgártársai bojkottálják őt és kerülnek, mint a dögvézszt, a szocialistapárt, melyhez tartozik, komoly megröszében részesítette. Most a kantonhoz törvényjavaslatot nyújtottak be, melyben azt követelik, hogy tiltsák meg svájci állampolgárnak azt, hogy a hóhér szerepét vállalja.

Halál a halálbüntetésre! Halál a hóhérra!

TUDJA-E, hogy mi a nők szigete? Egész Németország erről beszél, minthogy Gerhard Hauptmann, a koszorus költő, új regényt írt a nők szigetéről, a kénzelet, guny, költészet oly remekművét, mely eddigi munkáit is túlszárnyalja.

Nekünk is érdemes vele megismerkedni, mert értékén túl is mulatságos. Száz hölgy, a német és angol-amerikai élet kiválóságai, halótörést szenvednek, de egy luxusháló, mely a Csendes-Oceánon halad, csodálatoskép megmenti őket. A férfiak — nem tudni hová — mind tengerbe veszttek. Csak a nők kötnek ki egy szigeten. Itt sincs egyetlen sem férfi, sem egyéb kellemetlen vadállat. A sziget csupa délszaki pompa és derű, hős férfások locsolják, örök tavasz borul rá, úgy hogy a kezdődő civilizáció elemi kérdései könnyen megoldódnak,

Annival is inkább, mert ha el is veszték a férfiak és fiak, megmaradt néhány börtönd, a hasznos tárgyaival, melyekkel új életet lehet kezdeni.

Az Oceán meg a hely isteni szépsége elfeledtetli velük az eltűnt régi világ emlékeit. Ellenben utraébred bennük az értelmi ösztön és az irodalmi hálam. Ezek az urhölgyek gyorsan szerveződnek és a legidősebb nő elnöksége alatt — ez Anni Prachtel, a berlini festőnő — a társadalom új formáját alapítják meg, melyben csak nők szerepelnek. Mind-nváian meg vannak győződve a nők emberi felsőbbiségéről.

Az egyenlő közösségnek van bizonyos árnyoldala is, az, hogy nem élheti túl alapítóját. De a sok nő között akad egy fia is, ki utolsó kamaszéveit éli, az anvia német, tanítónő angol, de neve görög. Faonenak hívják és gyönyörű fia. Van itt egy lány is, kit Dagmarnak, vagy Diodatanak neveznek. A fia nevelésére féltő gonddal ügyel nemcsak az anvia és tanítónő, hanem a zvarmat legműveltebb nője is, Rodberte, az újságíró és Miss Laurence, a szabad papnő. A gyönyörű ifjú mint fiatal istent nevelik föl a tudós hölgyek, kik természetesen görögül is tudnak.

Egy évvel a zvarmat megalakítása után csoda történt: fiugyermeke született. Babszöcsöknek ki szintén a halótöröttekkel együtt került ide. A lány, anélkül hogy hazudna — hiszen a szabad nők között szükségtelen a hazugság —, elmeséli a többieknek, hogy különös látománya volt, találkozott valami szellemmel, kit nem ismert, de mint teozófus, ki foglalkozott az indus hitreggéllel, azt hiszi, hogy az ismeretlen isten valószínűleg Mukalinda.

Ez a csoda új csoda követi. Számos más nővel is megcsik ugyanez. Pár év alatt a sziget száz és száz gyermek zaiától hangos, egészséges, vidám csesemők születnek, kiket az anyák gyakran váltakozva szoptatnak. Micsoda öröm a közös anvaság. Az elnökő ki nincs minden Irónia híján, visszaállítja

a régi törvényt, mely meztölti az apasági keresetet.

Faone közben bainokká serdül. A nők számkivetettségekben jól érzik magukat, annyira, hogy mikor egyszer hajó tünik fel a szemhatáron, kétségbeesetten integetnek, hogy az isten szent szerelmére ne vessenek horgonyt. A hajó tovább megy.

Tizenöt esztendő mulik el. Az anyák, az uralkodó matriarkák, megöregszenek, a iövendőkre gondolnak, a természet rendje szerint, minthogy nem lehet örökké Mukalinda csodatételére számítani, ki utóbb már nem igen buzgólkodik. Az elkülönített férfiak, kik közben a szigeten születtek, számszerint tizenketten, várják menvasszonyaikat. Nagy ielképes ünnepet rendeznek erre az alkalomra.

Csak-hogy a dolgok nem mennek úgy, amint a matriarkák elképzeltek. A nagy ünnepe előtt az anyák egy bizottsága szemlét tart az elkülönített férfiak országában és észreveszik, hogy itt azok a lények, kiket alantasabbnak tartottak, olyan fölényes kulturál teremtettek, mellyel az övék nem vetekedhet. Ez az élet ösztönösen a iövendő felé tör, ki szabadulni abból az arany börtönből, melybe őket bezárták az anyák. Faone vezetése alatt a leleményes fiékek művészeteket találtak ki, csónakokat vártak, mellyeket távoli öbölben rejtettek el. Tehát a számkivetettek menekülésre gondolnak, gyermekeikre gondolnak, kik a sziget más részén nevelődnek, a természet ösztönére gondolnak.

Itt következik be a nő-társadalom kudarca. Ez a szeretet, melyet a tudós hölgyek maiomszeretetnek csufolnak a természet e lefojtott ösztöne, mely a sziget másik részén lakókhoz kiált, kitör, követeli jogát és Mukalinda temploma elé. Faone otharvia számtalan gyermekét, békára száll egy nővel, Diodataval és visszavitörözteti az életbe, az emberekhez.

Ledererek lakásán már a háboru alatt eltűnt egy bécsi ur

A pozsonyi rendőrség 1918-ban gyanusnak találta a gyilkos házaspárt — A Reismann-gyilkosságot Lederer és öccse követte el — A Lederer-házaspár multja

Budapestről jelentik: Horváth Antal rendőrfőtanácsos hétfőn délelőtt tíz óra körül kiadta az utasítást a detektíveknek, hogy vezessék elő Lederer Gusztávnét, akit újból ki fognak hallgatni, mert a rendőrségen nem hiszik, hogy Kodelka hentes meggyilkolása úgy történt volna, ahogyan a Lederer-házaspár előadta.

Ledererné le akar ugrani az emeletről

Az asszony elővezetése nem keltett különösebb feltűnést a főkapitányságon ácsorgó közönség között, mert senki sem sejtette, hogy a detektívek közt haladó barnaposztókabátos, szőke, elhízott, öregedő asszony, akit a 200-as cellából a rendőrorrmester hívott elő, a szenzációs dráma hősnője. A detektívek karonfogták Lederernét és elindultak a lépcső felé. Alig tettek pár lépést, az asszony megszólalt:

— *Kérem, uraim, ein Moment!*

Megállt a folyosó sarkán és mielőtt a közönség előtt mutatkozna, megigazította bársonykalapját, elrendezte gallérvédőjét, végignézte kabátját, hogy nem ráncos-e. Aztán mielőtt újból elindult volna, így szólt:

— *Legszívesebben leugranék innen az emeletről!*

A detektívek nem feleltek, hanem viték tovább. A rendőrfőtanácsos szobájának ajtajában újból megállt, átfényesítette a lakót hőrnél, aztán az ügyvédet úgy támasztotta, hogy tükörnek használhassa és gondosan megigazította észabadult hajfürtjeit.

— *Felbresztették a lelkiismeretemet!*

A kihallgatást az asszony kívánságára német nyelven folytatták le. A rendőrfőtanácsos felszólította Lederernét, hogy mondjon el mindent, ami a lelkiismeretét nyomja.

— A lelkiismeretemmel nincs baj, — válaszolta erre az asszony.

— Na, na, — mondta a rendőrfőtanácsos — éjszaka semmi különös gondolat nem bántotta? A hullarészek nem mozdultak meg odakint a morgueban? Nem látta a feldarabolt embert?

— *Nem!* — válaszolta keményen és szilárdan az asszony, de a következő pillanatban összeborszadt. — Ne tessék ilyeneket kérdezni, összeszorul a szívem. Rémes az ilyen kérdés.

— *Lehet, hogy ez rémes, de a gyilkosság elkövetésének módja sem volt egészen egyszerű családi szervizozás.*

Ledererné most már teljesen összeesve, az íróasztalra fogódzva így felelt:

— Engem az öngyilkosságba fog vinni ez a dolog. Most már érzem, hogy nem bírom tovább idegekkel ezt a dolgot, az én idegeimet meggyilkolta a tegnapi éjszaka.

— Na és ez az idegyilkosság... Ebben a pillanatban az asszony a rendőrfőtanácsos szavába vágott:

— *Kérem, ne tessék mindig emlegetni azt a gyilkosságot.*

— Én nem is arról a gyilkosságról beszélek, hanem az idegyilkosságról. Érti-e már tulajdonképpen, hogy milyen borzalmas büntényt követett el?

— Eddig nem éreztem. Hogy őszinte legyek, csak most kezdem érezni.

Eddig nyugodtan beszéltem, most azután elkezdett sírni hangon panaszkodni:

— *Er wollte mich besitzen. Azt akarta, hogy a szeretője legyek. Erőszakoskodott, ezért történt az egész.*

Amikor ezeket mondta, kihúzta magát, mutatni akarta a rendőrfőtanácsosnak, hogy ő milyen csinos, elegáns, szép nő, akiről megérthető, hogy ilyen hódításokat tesz. Aztán panaszkodni kezdett, hogy fáradt, várta, hogy székkel kínálják meg. Ez azonban nem történt

meg; a mai kihallgatásnak éppen az volt a célja, hogy összetörjék, nyugtalanítsák, idegesítsék: hogy őszintén valljon. Panaszkodását azzal utasították el, hogy a cellában majd kipihenheti magát.

— Nem hiszem, hogy a cellában pihenni lehet, — mondta az asszony — ott jönnek mindig rettenetes dolgok. Ich glaube, werde mich gewiss töten. Ich bin ja ganz wahnsinnig. Megőrjít a fogda. Nem tudok egyedül lenni. Rettenetes, amit tegnap csináltak velem. *Felbresztették a lelkiismeretemet.*

— Na, na — csóválta fejét a rendőrfőtanácsos — magának még lelkiismerete is van?

— Ne tessék bántani, borzasztó lelki-furdalásaim vannak. Most kezdem csak érteni, hogy mit csináltam. Most látom azt, hogy mibe hajszoltam bele a szerencsétlen férjemet, akinek állandóan panaszkodtam és féltékeny voltam.

— Hagyjuk ezt a mesét, — szólt rá a rendőrfőtanácsos.

Az asszonyból erre kitört a zokogás. Ezek az első könnyei, amióta őrizetbe vették

Az akasztófa árnyéka

— Ne tessék bántani engem a férjemen. Én érzem, tudom, hogy a férjem akasztófa fog kerülni. Tessék elhinni, hogy az akasztófa csak miattam, az én irántam érzett féltékenységre miatt lesz a férjem osztályrésze.

— De hát akkor miért rabolták el a pénzt, ha csak menekülni akartak tőle?

— *Hát azt méltóztatik hinni, — mondta az asszony átlátszó műfelháborodással, — hogy nekünk erre a pénzre szükségünk volt!*

Hiábavaló volt minden kereszkérdés, Ledererné konokul megmaradt amellett, hogy szerelmű dráma történt. Ahhoz is ragaszkodik, hogy Kodelkával revolverrel végzett az ura.

— Ha bitófa alá visznek, akkor is csak azt tudom mondani, hogy a férjem lölte agyon. Borzasztó volt. A fején hátul ment be és a nyakán elől jött ki a golyó.

Itt megint egy pillanatra lehajította a fejét és megmutatta, hogy hol ment be a golyó.

— Itt találta hátul... és egyszer csak elkezdett vérezni, a mellén ömlött a vér. És nyakán, mellén mutatta, hogy hogy ömlött végig Kodelka testén a vér.

Hogyan altatták el a henteset?

A rendőrfőtanácsos ezután megkérdezte Lederernétől, hogyan altatták el Kodelkát?

— Az nem volt olyan egyszerű, — hangzott a válasz — a férjemnek is agyálai voltak, hogy hogyan fogjuk elaltatni: »Nincs idehaza semmiféle altatószer«, mondta a férjem. »Csak bízd rám« — mondtam én férjemnek — »te csak menj ki és én majd gondoskodni fogok arról, hogy elaludjon.« A férjem ki is ment és ekkor én abba a szobába, ahol Kodelkát lefektették, pongyolában mentem be. Megmondtam a férjemnek, hogy addig ne jöjjön be, amíg nem hívom. Én a pongyolában odaültem a sezlón szélére, ahová Kodelkát lefektették és elkezdtem vele beszélgetni. Beszélgetés közben megsimogattam a homlokát és arcát és mondtam neki, hogy bizony jó volna ha egy kissé pihenne. »Nagyon fáradt vagyok különben is« — mondotta Kodelka. Erre én, hogy megnyugtassam, oda feküdtem mellé egy pár percre a sezlónra. És tényleg, nem sokkal utána Kodelka el is szenderült. Ekkor óvatosan felkeltem és behívtam a férjemet. Amikor a férjem bejött én kimentem és férjem elkötötte a gyilkosságot. A gyilkosság elkövetésének pillanatában én kint voltam

a konyhában, csak a lövésre siettem be. Magam is csodálkoztam magamon, hogy én, aki azelőtt soha egy holttestet nem láttam, most milyen nyugalommal tudtam nézni, hogy itt fekszik egy halott ember és megdöbbenéssel láttam, mint tud forgolódni férjem a halott körül. Én mindig nagyon rendes, vallásos asszony voltam, szüleim katolikus szellemben neveltek. Gyakran jártam a templomba. Mindig, ha valami esemény történt velem, vagy ha valami eseménytől félttem, minden nap elmentem a templomba imádkozni. Én azelőtt egy fél évvel, ha halottat kellett volna látnom, elfutottam volna. Magam is csodálkozom, hogy ennek a halottnak a feldarabolását nemcsak végig tudtam nézni, hanem magam is segítségére voltam férjemnek a feldarabolásban. Azt hiszem, az agyam meghibbant és a vége mégis az lesz, hogy öngyilkosságot fogok elkövetni.

A kihallgatást végül is anélkül kellett befejezni, hogy Ledererné töredelmes vallomást tett volna a gyilkosság igazi lefolyásáról. Visszavitték cellájába. A folyosón, mikor végigvitték, félhangosan és fölényesen a következő kijelentést tette:

— *Ekelhaft sind diese Leute mit ihren gaffen. (Utálatosak ezek az emberek a bűmészakodásukkal.)*

A lágymányosi gyilkosságnak is Ledererek a tettesei

Hétfőn délután a nyomozás újabb szenzációs fordulatot vett. A nyomozás vezetését Angyal László detektívfelügyelő vette át, aki főképpen a lágymányosi gyilkosság ügyét akarja tisztázni. A rendőrségen mindjobban megerősödik az a feltevés, hogy Reismann zongoragyáros meggyilkolásában is Ledererek részeseek. Megállapította ugyanis a rendőrség, hogy a lágymányosi gyilkosság idejében nemcsak Lederer Gusztáv főhadnagy, hanem öccse Lederer Sándor is a keletföldi laktanyában volt szolgálatára beosztva, amely a Lágymányos tőzsomszedságában van. Megerősíti a rendőrség feltevését az a körülmény is, hogy a Tölgyfa-uccai ház lakói, Ledererek szomszédai egyöntetűen úgy vallanak, hogy röviddel a lágymányosi gyilkosság előtt Lederereknél egy külföldi, állítólag bécsi ur volt látogatásban, aki náluk is lakott. Ezt az idegen férfit többen látták Ledererekhez jönni, eltávozni azonban senki sem látta. Megerősíti a szomszédok gyanúját az is, hogy az állítólagos bécsi ur érkezésekor Lederer Gusztáv otthon volt, azonban hirtelen elutazott, mint akkor mondotta Marosvásárhelyre. Ezek a körülmények akkor nem tűntek fel a Tölgyfa-ucca 4. számú ház lakóinak, azonban most — különösen azok után, hogy éjszakánként többször hallottak Ledererek lakásáról a gyilkosság éjszakáján hallott káromhoz hasonló zajt — bejelentették megfigyeléseiket a rendőrségnek.

Ledererné nem hajlandó a lágymányosi gyilkosságról vallani

A rendőrség elegendőnek találta a terhelő bizonyítékokat arra, hogy hétfőn a lágymányosi gyilkosság ügyében is kihallgassa Lederernét. Délután két óra körül Angyal detektívfelügyelő szobájába vezették a csendőrtiszt feleségét, a kinek fogalma se volt arról, hogy Kodelka meggyilkolásán kívül más ügyben is folyik ellenük a nyomozás. Az asszony teljesen nyugodtan viselkedett és szinte apatikusan ült a detektívfelügyelő asztalával szemben levő karosszékben, amikor Angyal detektívfelügyelő hirtelen a következő kérdéssel lepte meg:

— *Mit tud a lágymányosi gyilkosságról?*

Ledererné a kérdés hallatára hihetetlenül megdöbbsent, nyugalmát teljesen elvesztette és idegesen rángatta ruhájának gombjait. Mintegy öt pernyi gondolkodás után válaszolt csak.

— *Ebben az ügyben nem vagyok hajlandó semmit se mondani.*

A detektívfelügyelő kijelentette az

asszonynak, hogy kötelessé vallani, azonban Ledererné megmaradt elhatározása mellett és sem meg nem erősítette, sem meg nem adta azt, hogy neki és férjének része lenne a lágymányosi gyilkosságban.

A gyilkos asszony kávéházi kaszírú volt Pozsonyban

A másik érdekes fordulatot a nyomozásban a pozsonyi rendőrség telefonétesítése jelenti. Hétfőn délután ugyanis, kevéssel Ledererné kihallgatása után a pozsonyi rendőrség telefonon felhívta a budapesti főkapitányságot és Garal pozsonyi rendőrfőtanácsos közölte Radócsay rendőrkapitánnyal, hogy Ledererek ügyében a pozsonyi rendőrség is szükségesnek találta a nyomozás megindítását. Megállapította a pozsonyi rendőrség, hogy a gyilkos csendőrfőhadnagy apja Lederer János szabó csakugyan Pozsonyban lakik a Konvent-ucca 11. számú házában. Kiderítette a pozsonyi rendőrség azt is, hogy Lederer Gusztáv felesége Schwartz Mária — aki grófnőnek, majd tiroli erdőfőtanácsos leányának mondotta magát — Pozsonyban két évig volt kávéházi kaszírú. Lederer Gusztáv a kaszírút 1918-ban vette feleségül és röviddel házasságkötésük után egy idősebb bécsi ur volt náluk látogatásban, akit Onkel Reichdnek neveztek. Ez az idősebb férfi rövid idő múlva gyanus körülmények között eltűnt Pozsonyból. A rendőrség már akkor megindította a nyomozást. Ledererék is kihallgatta, de azonban azt vallották, hogy a bécsi ur valószínűleg elutazott Pozsonyból. A nyomozás végül is eredménytelenül végződött, a pozsonyi rendőrség azonban most újból megindította a nyomozást.

A budapesti főkapitányságon nagy fontosságot tulajdonítanak a pozsonyi rendőrség adatainak, mert azok egész más színben tüntetik fel Ledererné életét, mint ahogyan eddig ő beállította és így azt hiszik, hogy Ledererek eddigi vallomásai még sok tekintetben eltérnek a valóságtól.

Hétfőn délután újból kihallgatták a gyilkos öccsét, Lederer Sándort is, a rendőrség munkáját azonban nagyon megnehezíti, hogy Lederer Gusztáv ellen a katonai hatóságok külön folytatják a nyomozást. A rendőrség és a katonai nyomozás vezetői között azonban állandó összeköttetés van és így a rendőrség kedre teljesen befejezi a nyomozást és a Lederer házaspárt még kedden átszállítják az ügyészségre.

Letartóztatták

Petrovaradin polgármesterét

Szerbgyalázás miatt indított ellene eljárást a noviszadi ügyészség

Petrovaradin szerb lakosságának panaszára vizsgálat indult Grgincsevics Vilim petrovaradini polgármester ellen, aki Radics lelkes híve és számtalan esetben nyíltan gyalázta a szerbeket. A petrovaradini állapotok elfajulása miatt a belügyminiszter kormánybiztost küldött Petrovaradinba, akinek előterjesztésére a miniszterium a rendőrséget államosította. A vizsgálat Grgincsevics polgármester ellen tovább folyik.

Szombat délután Grgincsevics polgármester újabb botrány központjába került. Grgincsevics egy ezredessel és Petrovaradin új rendőrbiztosával a petrovaradini „Angela” vendéglőben borozott, amikor Spaszics Dimitrij, a noviszadi nemzeti színház tagja, Rogulja Iván kereskedővel és Bugarszky Vojta gazdálkodóval a vendéglőbe lépett.

Amikor Grgincsevics meglátta a belépő szerbeket, rájuk kiállt:

— *Ti szerbek vagytok az okai, hogy a horvátokat lecsukták.*

Kifakadását reprodukálhatatlan gyalázó szavakkal toldotta meg.

A vukovári főispán emiatt felfüggesztette állásától Grgincsevics polgármestert, egyben áttette az ügyet az ügyészséghez, amelynek rendelkezésére Grgincsevics polgármestert vasárnap délután letartóztatták és az ügyészség fogházába szállították.

A szép Meluzina és a halott teknősbéka

A halfarku nőről, aki Jugoszláviai körutájában ma Szubotica-ra érkezett, csodákat mesélt nekem Juszuf, a háziasszony kislánya:

— Amanyikkelyekből van kirakva a farka véges végig.

— És mozog? — kérdeztem.

— Ajaj — lelkesedett Juszuf — állandóan mozog és csapkod vele.

Ilyen fontos látványosságot a világért se akartam elszalasztani. A szép Meluzinát eddig csak egykoru adatok alapján ösmertem, amelyek szerint szolid, családós halászokat rántott magával a tenger mélységes fenekére és iparszerűleg, de minden hatósági engedély nélkül üzte a szerelmi kégyilkosságokat. A sátor előtt, ahol ezt a ritka ókori bestiát őrizték, óriási tömeg tolongott. Oldalt plakátok lógtak. A jobb oldali festmény azt a lélekemelő pillanatot ábrázolta, amikor egy buvár az Atlanti óceán mélyén éppen megragadja Meluzina gyönyörű aranyfarkát és rabul ejti a tenger királynőjét. A másik képen már szelídített állapotban látható Meluzina, amint mosolyog és csókot dob a nagyérdemű publikumnak. Az ajtó felett égőveres betűkkel ez állott:

VIVÁRIUM

Itt látható MELUZINA, a halfarku nő: az óriáskigyó, amely fejétől a farkáig 3½ méter, farkától a fejéig 3½ méter, összesen 7 méter, valamint a háromszáz éves teknősbéka és más kiváló csodák.

Három dinárt kellett lefizetnem mindössze, hogy álléphessem a titkok házána kűszöbét. Elsőnek egy óriási sas-madár öltött a szemembe. Szerencsére megvolt láncolva és így minden félelem nélkül gusztáltam végig. Mi tagadás, csinos egy madár volt, a kikáló szerint a régi jó időkben egész borjúkat ölt meg és szállott fel velük a levegőbe. Most feltűnően rendesen viselkedett és amikor az egyik gyerek fixirozni kezdte, hátatfordított. A szegény óriáskigyót álmából vertük fel, de nem haragudott meg érte, legalább is előtűnk nem mutatta, engedelmesen kímászott a dűnyha alól és végignyújtózott a szőnyegen. Valaki azt indítványozta, hogy meg kéne táncoltatni.

— Ez csörgőkgyó — világosított fel kalauzunk — nem tud táncolni.

— Akkor csörögjön — követelte az egyik néző. A kikáló pár szót intézett a kigyóhoz, de a kigyó csak a fejét rázta és elutasítón sziszegett. Nem akart csörögni semmi áron. Szégyenszemre tovább mentünk a teknősbéka ketrece elé.

— Éppen háromszáz éves — hencgett a sátoros ember — Mórús Tamással egyidőben látta meg a napvilágot.

Illo tisztelettel piszkáltuk meg az agg állat teknőjét, de az öreg Matuzsálem meg se moccant.

— Mikor lesz a születésnapja? — kérdeztem.

— Ezt nem lehet olyan pontosan megállapítani — mentegetőzött a Csodák Igazgatója — én nem voltam ott, amikor született.

Ezt kételkedés nélkül el is hittük neki, azonban a teknősbéka nem mozdult.

— Biztosan alszik — mondta a vén béka menedzserje — szervi szivbaja van az öregnek és ebéd után mindig szundikál egyet.

De mi a pénzünkért közelebbi ösmertésébe akartunk kerülni a teknősbékával és ragaszkodtunk ahhoz, hogy felkeltsék. Rákiabáltunk, de az impresszárió leintett bennünket:

— Hiába ordítanak neki. Süket. Mikor kétszázhusz éves volt leestett egy kocsról. Azóta nagyot hall.

Az egyik néző kampósbotjával kipiszkálta a ketrecből és megcsiklandozta a hóna alatt. A vén taknyos azonban nem nevette el magát. Ekkor valaki belenyúlt a teknőjébe és a pulzusát tapogatta.

— Szent Isten, hiszen ez nem dobog! — kiáltotta el magát és odavágta a dobogót a földre. Semmi kétség; Mórús Tamás kortársa szabályosan meg volt dobogólve. A menedzser jajveszékelné kezdett:

— Reggel még rendesen megtitka a tejtét — mondta, de az intenzív hullaszagról következtetve, a teknős már legalább egy hét óta volt a másvilág lakója. Lesújtó tekintettel mértük végig a kikálót és beléptünk a halfarku nő szentélyébe. A misztikus vörös háttérből élesen bontakozott ki a halfarku nő bájos alakja, amint behuzott farkokkal egy asztalon feküdt és olvasott.

— Maga a halfarku nő? — kérdezte Juszuf, mire a csodálatos lény hüvösen csak ennyit felelt:

— Neznam magyarszki.

— Hogy nem fullad meg szárazon? — mondta egy kislány, ahogy tuljutott az első döbbeneten. Mindenki fejt valami megjegyzést.

— Micsoda stram farka van! — lelkesedett őszinte előismeréssel egy kendős öregasszony.

Valóban elragadó farka volt Meluzinának, csupa csillogó arany és ezüst, amely csinos, elegáns uszonyokkal végződött. Meluzina szemmeláthatóan szívesen fogadta csodálunkat és nyájasan, mosolyogva meglegtelelt imponáns farkát, mint egy zászlót. A csodás nő

vállait omlás szöke haj borította és az orrán egy fekete angoltapasz lapult. Közelebről néztük meg és meglepődve láttuk, hogy teljesen emberi formája van.

— Nem kopolyuval lélegzik? — kérdezte Juszuf csalódottan.

Az impresszárió aztán apró intimitásokat mondott el Meluzina előéletéből. Eszerint Meluzinát még egészen zöld gyerekkorában fogták ki az Atlanti óceánból. Azóta megtanult beszélni, írni és olvasni is. Hallal táplálkozik és a férfiak nem érdeklik.

Ebben a pillanatban a kendős néni iszonyatosan felsikoltott:

— Csalás! Szemfényvesztés! Hiszen ez a fark nem is valódi!

Mindannyian odarohantunk és sorra tapogattuk a szép Meluzina gyönyörű farkát. A csalás nyilvánvaló volt, mert a fark, amint cibálni kezdtük, levált a démon törzséről. Szinte előállt a lélegzetünk. Meluzina elkezdett röhögni és amikor rámászott a társaság, levetette a parókáját is. A halfarku nő egy egészen jóképű fiú volt. Hideg vérrel lecsatolta a farkát, amelybe meztelen lábai voltak belepréselve és csak ennyit mondott magyarázatul:

— Illusion.

Ekkor láttam, hogy a halfarku nőnek judtálpa van. Erre aztán végleg elment minden illúzió.

CIRKUSZ

Kannibál-lira

Haarmann és Denke

Nem bűnösök, csak betegek.
Roppant sajnálatom ezért őket.
A férfiakat taldliák
Ennivalónak s nem a nőket.

Lederer-Kodelka

Ezt mondja meg
Nekem egy bententes:
Az áldozat.
Vagy a tettes hentest.

Az emberevő pechje

A kannibál, szegény pára.
Felcsalt engem lakdsára.
Meggabált ott gyorsan és be-
lehalt higanymérgezésbe.

Herriot

Feltűnő, hogy milyen gyakran van
A lapokban ő benn.
Pedig senkit sem evett meg az
Utóbbi időben.

A Haarmannok őse

Negyven férfi volt a gyomrában
A tróiai falónak. Halt!
Ő volt, ugylátszik, a legelső.
Aki csak férfiakat falt.

dió

Véres bál

Főtárgyalás a szubotica-i törvényszéken

Múlt év június 8-án, pünkösd vasárnapjának estéjén cselédbál volt **Lebach** János tanyáján. A bálon nemcsak a **Lebach**-tanya férfi- és női cselédsége vett részt teljes számmal, hanem a szomszédos **Vojnics** András tanyájáról is megjelent öt béres, köztük **Szűcs** József. A bál hajnali négy órakor ért véget és csak a **Vojnics**-tanyai vendégek távozásakor kerekedett háborúság a bál vendégek között, aminek az lett a szomorú vége, hogy az öt **Vajnic**-tanyai legény közül csupán négy tért vissza, míg az ötödik: **Szűcs** József halva maradt a csatatéren. Halálát **Tóth-Gulyás** Pál okozta, aki egy székkel olyan szerencsétlenül vágott felébe, hogy a legény rögtön meghalt. **Tóth-Gulyás** Pált másnap letartóztatták és azóta vizsgálati fogságban van.

Hétfőn tárgyalta ezt a bűnügyet a szubotica-i törvényszéken **Pavlovics** István törvényszéki elnök büntető tanácsa. A vádhatóságot **Vasziljevics** Ljuba dr. államügyész képviselte, a védelmet **Pataky** Antal dr. ügyvéd látta el.

Szuronyos börtönőr vezette be **Tóth-Gulyás** Pált vádlottat a tárgyalási terembe. Az ügyészesség halált okozó súlyos testi sértéssel vádolja.

Amikor az elnök a vádlottat személyi adatai felől kezdte kikérdezni, egyszerre hangos asszonyi sírás jaldult fel a teremben: a vádlott anyja hangosan zokogni kezdett. A vádlott nem érzi magát bűnösnek. Elmondja, hogy tánc közben összetűzött egy legénnyel, **Barczali** János, de hajnali öt óráig nem történt semmi baj. Ekkor **Barczali** hazafelé indult egy leánnyal. **Tóth-Gulyás** utánuk ment, száz lépésnyire utóllerte őket, elébe vágott a legénnyel s egy kampós bottal fejbeütötte. Visszament a bál helyiségbe. Alig volt ott, amikor **Barczali** József jött vissza bátyjával **Jánossal** és még három legénnyel, köztük **Szűcs** Józseffel. **Barczali** János elkezdte **Tóth-Gulyás** Pált ütni. Ő védekezett. Hogy a halálos székdobás hogy történt, nem tudja. Rá ötven támadtak botokkal.

Kemény István **Lebach**-tanyai cseléd jóízűen adja elő az eseményeket. »Egész éjjel rendes bál volt. — mondja, csak amikor virradni kezdett, tört ki a baj. A **Vojnics**-tanyabeli vendégek távoztak a bájból és a fűzőzenészekkel kísértet-

Megkezdte működését a budapesti jugoszláv kereskedelmi ügynökség

Budapestről jelentik: A jugoszláv kereskedelmi ügynökség Budapesten szombaton megkezdte működését. Az ügynökség vezetője, **Konjanics** Mirko a következőket mondotta az ügynökség programjáról és feladatairól:

— A budapesti jugoszláv kereskedelmi ügynökség az S. H. S. királyság kereskedelmi képviselője, amely nagyjából ugyanazt a szerepet tölti be, mint az államok követségeinek gazdasági osztálya. Az ügynökség feladata az, hogy Magyarország

gazdasági eseményeiről informálja a jugoszláv gazdasági és kereskedelmi köröket, hogy az itteni árkorról, piaci viszonyokról tájékoztassa az S. H. S. királyság gazdasági közvéleményét. Sok gondot fordítunk viszont arra, hogy a magyar gazdasági körök is helves képet kapjanak a jugoszláv ipar és kereskedelem állásáról és hogy megte-remtsük a kölcsönös kereskedelmi és gazdasági érintkezés feltételeit az S. H. S. királyság és Magyarország között.

Elnapolták a magyar nemzetgyűlést

Nem hatálytalanították az ellenzéki képviselők kizárását

Budapestről jelentik: A karácsonyi szünet után hétfőn tartott először ülést a magyar nemzetgyűlés, ugyszólván üres padok előtt, mert az ellenzék teljesen távolmaradt és a kormánypart részéről is csak kevesen vettek részt az ülésen. A kormánytagjai közül egyedül gróf **Bethlen** István miniszterelnök jelent meg. **Szcitovszky** Béla elnök az ülés megnyitása után bemutatta **Huska** Vilmos miskolci és **Bud** János rétsági mandátumát, felolvasta **Haller** István levelét, amelyben közli, hogy lemond bizottsági tagságáról és végül bejelentette, hogy az igazoló bizottság végleg igazolta **Zsirkai** János mandátumát.

Szcitovszky elnök ezután **Rassay** Károlynak adta meg a szót, aki beszédében követelte, hogy tekintettel a költségvetési tárgyalásokra, az elnökség hatálytalanítsa az ellenzék kitiltásáról szóló határozatot. **Szcitovszky** elnök válaszában kijelentette, hogy ma még nincs abban a helyzetben, hogy érdemben válaszoljon **Rassay**nak, majd indítványozta, hogy bizonytalan időre napolják el a parlament üléseit.

Indítványát egyhangulag elfogadták. **Petrovác** Gyula felszólalásában reflektált **Rassay** beszédére és megálluvásnak minősítette a kizárási határozat hatálytalanításáról szóló javaslatát.

A zagrebi váditanács határozata

Milyen indoklással rendelte el a bíróság a Radics-párti képviselők szabadlábrahelyezését

Késő éjjeli órákban érkezett zagrebi jelentés szerint a zagrebi törvényszék váditanácsának dr. **Macsek** és társai ügyében hozott határozata a következőképpen hangzik:

1. A váditanács elutasítja a védőknek azt a kifogását, hogy a letartóztatott képviselők immunitást élveznek, mert a váditanács szerint a parlament feloszlásával megszűnt a képviselők immunitási joga.

2. Megállapítja, hogy **Macsek**, **Preavec**, **Kossutics** és **Krnjević**, mint a Radics-párt vezetői, nem léptek be a moszkvai harmadik internacionáléba és nem készítettek elő **Jorradalmat**. A váditanács véleménye szerint a Radics-párt a harma-

dik internacionálétól független moszkvai paraszti internacionáléhoz csatlakozott és a párt ideológiája, valamint programja nem **Jorradalmi**, hanem csak **pacilista**.

3. A katonaság elleni agitáció ügyében beszünteti az eljárást, mert ez a vád nincs behzonvítva.

4. **Radics** István forvatartása ügyében nem döntött, miután **Radics** képviselői immunitására hivatkozva, a vizsgálóbíró előtt megtagadta a vallomást.

A váditanács határozata ellen az ügyész felebbezett a hétszemélyes táblához.

Trumbics Ante dr. védő szintén felebbezést jelentett be.

ték magukat tizenöt lépésre. Alig jöttek vissza a zenészek, amikor jött a két Barczali-flu, a Józsi véres fejfel és már hangzott is *Barczali János* fenyegető kérdése: ki bántott őcsém? Utána kezdetét vette az ittközet. Utótték botokkal *Tóth-Gulyás Pált*, aki egy kis székkel hozzávágott *Szilás József*hez. A legény megtántorodott és holtan össze-rogyott.

Az elnök megkérdezte a tanutól, hogy rézszekek voltak-e?

— Nem voltunk rézszekek kérem szépen, mert már tíz óraker elfogyott a bor.

Ezután még több tanut hallgatott ki a bíróság, akik egybehangozóan azt vallották, hogy öten botokkal támadták rá *Tóth-Gulyás Pál*ra, aki védekezés közben hajította el a kis székkel.

A bizonyítási eljárás végeztével a perbeszédék hangzóttak el, majd a bíróság meghozta az ítéletet, mely szerint a vádlottat ílhmenti a vád alól és elrendeli azonnali szabadonbocsátását. A bíróság jogos védelmet látott fennfogni.

Az ügyész jogorvoslatot jelentett be a felmentő ítélet ellen. A vádlottat a tárgyalás után szabadonbocsátották.

A szocialista-párt jelölt-listáját hétfőn adja be a szuboticaí törvényszéken

Eddig hat lista van benyújtva

Hétfőn délelőtt tíz óraker megjelentek a szuboticaí szocialista-párt vezetőségének tagjai *Pavlovics István* törvényszéki elnökkel és átnyújtották a szocialista-párt szuboticaí jelöltlistáját.

Listavezető: *Szekulics István* dr. *Sztara-Kanizsa*: jelölt *Brkity Vojin*, helyettese: *Boros György* cipész.

Szenta város: ugyanezek.

Szubotica I. kerület: *Csonka Dániel* a nyugdíjasok egyesületének pénztárnoka, helyettese *Torbik Ferenc* a szuboticaí munkásbiztosító pénztár pénzbeszédője.

Szubotica II. kerület: jelölt: *Kovács Géza*, Ferrum-gyári munkás, helyettese *Takács József* munkásbiztosítási tisztviselő. *Topola*: jelölt: *Kecskeméti Lajos*, sztara-moravicaí kőműves, helyettese *Mrdjanov Mladen* adai cipész. *Szenta* járás: *Jurics Antal*, munkásbiztosító tisztviselő, helyettese *Szabó Imre*, sztara-kanizsai ácsmester.

A szocialisták hétfőn átnyújtott jelöltlistájával együtt hat jelöltlista lett benyújtva a szuboticaí törvényszék elnökének.

A hat jelöltlista a következő:

I. Radikális- és független demokrata-párt (Pribicevics) közös listája.

II. A Vajdasági Néppárt (Rajics Balázs) listája.

III. A Radics-párt listája. Ez a lista még nincs verifikálva, mert eddig még nem teljes a törvény által előírt ajánlók száma.

IV. A német-párt jelöltlistája.

V. A *Davidovics (Gról)* lista.

VI. A szocialisták jelöltlistája.

A választási jelöltlisták benyújtásának sorrendjében állítják fel a választási urnákat.

Kedden, január 13-án, déli 12 óraker jár le a jelöltlisták benyújtásának végső határideje.

Uj tárgyalások indulnak Olaszország és Románia közt Franciaország közvetít

Bukarestből jelentik: A *Cuvantul* beavatott helyen úgy értesül, hogy Herriot francia miniszterelnök intervenciójára Románia és Oroszország között ismét megkezdődnek a tárgyalások a besszarábiai kérdésben. A lap szerint *Diamanti* Párisban, ahol résztvesz *Bratianu* pénzügyminiszterrel a szövetségesek konferenciáján, tanácskozázt *Krasszinnal*. Szovjetországgal párisi követével, akit valószínűleg felkeres a napokban *Bratianu* miniszter is, hogy vele a francia javaslat alapján az uj tárgyalásokat előkészítse. *Krasszin* a román követnek kijelentette, hogy *Szovjetországgal hajlandó a besszarábiai kérdést békésen megoldani*, mindenekelőtt szeretné azonban főlvenni a kereskedelmi összeköttetést Romániával. *Bratianu* a *Krasszinnal* való megbeszélés után táviratilag intézkedett, hogy *Isculetz* besszarábiai miniszter azonnal utazzon Párisba, hogy az érdelemleges tárgyalásokat megkezdje a szovjetkormány párisi követével.

Isculetz vasárnap már elutazott a francia fővárosba és magával vitte a román kormány instrukcióit a kereskedelmi kapcsolat felvételéről. A párisi tanácskozásokon a besszarábiai vasut ügyét rendezni szeretné Románia, amely, hir szerint, csak az esetben veszi fel a kereskedelmi érintkezést Szovjetországgal, ha a szovjetkormány elismeri *Besszarábiának Romániához történt csatlakozását*. *Isculetz* Párisból Londonba, onnét pedig Rómába utazik, hogy *kisúrgesse a besszarábiai okmány ratifikálását*.

Rádió a német vonatokon

A német vasutak értéke nyolc milliárd aranymárkával emelkedett

Berlinből jelentik: A Deutsche Reichsbahn Gesellschaft, mely a német államvasutak részvénytársaságából keletkezett, érdekes újításokat készül bevezetni a német vasutakon. Mindenekelőtt azt tervezi, hogy a vonatokat bekapcsolja a birodalom telefonhálózatába. Minden vonaton lesznek telefonfülkék, ahonnan menetközben is, Németország bármely városával, sőt a külfölddel is lehet majd telefonon beszégetni. A vonattelefonnal a berlin-hamburgi vonalon már végeztek kísérleteket, még pedig *biztató eredménnyel*. A telefon felszerelése után rádiókkal is ellátják a vonatokat, minden ülőhely fölött *kontaktus lesz és bizonyos díj lefizetése ellenében a vonatvezető ad az utasnak egy hallgató-kagylót*.

A birodalmi vasutársaság, amely a világ egyik legnagyobb ipari vállalkozása, könnyen végezhet beruházásokat, mert — talán hihetetlenül hangzik, de igaz — nagy jövedelemmel dolgozik. A háboru előtt a német vasutakat 18 aranymilliárd márkára becsülték, ma pedig legalább 26 milliárd aranymárkára értékelik. Annak ellenére, hogy Németország az antantnak szédületes mennyiségű vasuti anyagot engedett át (7600 mozdonyt, 12.000 személyszállító kocsit, 5000 marhaszállító kocsit és 192.700 teherszállító kocsit), ma sokkal nagyobb vagon-parkkal rendelkezik, mint 1913-ban. A mozdonyok száma például huszonhétzerről huszonkilencezzerre, teherhervagonoké hatszázötvenezerrel hatszázhuszonháromezerre növekedett. Bár Németország területének megcsönkítése következtében nyolcezer kilométernyi vasutvonalat veszített el, de nagy beruházásokkal a vasutak értéke mégis nyolc milliárd aranymárkával nagyobb, mint 1913-ban.

A vasuti díjszabás drágulása, de még inkább a tömegek elszegényedése az oka annak, hogy Németországban manapság a legtöbb utas a negyedik osztályon utazik. A háboru előtt a negyedik

osztályt csak kevesen és akkor is többnyire főleg a szomszédos forgalomban vették igénybe. Ma azonban az a helyzet, hogy 1923-ban az utasoknak több, mint a fele negyedik osztályon utazik. A második osztály forgalma majdnem változatlan maradt, de az első és harmadik osztályé erősen megcsappant.

„A tisztességes magyaroknak nem lehet semmi bántódásuk“

Nincsiés külügyminiszter a kilengések ellen

Becskekről jelentik: Nincsiés külügyminiszter vasárnap Módoson volt, ahol ünnepélyesen fogadták. A módosi radikális párt által rendezett gyűlésen Nincsiés beszédet mondott, amelyen többek közt a *nemzetiségi kérdésre is kitért* s ezeket mondta:

— A szerb nép nem kívánja, hogy a magyarok és németek szerbek legyenek, hanem csak azt, hogy legyenek loyálisak s velünk együtt dolgozzanak az ország gyarapodásán és boldogulásán. Az államnak van ereje megtorolni, ha valaki hütlén vele szemben. De legyenek nyugodtak a magyarok és németek; *lesz örök megtorolni azokat a kilengéseket is, amelyeket egyesek a nemzetiségekkel szemben jogtalanul elkövetnek*. Legyenek nyugodtak a magyarok és németek, a tisztességes polgároknak nem lehet bántódásuk.

A miniszter *Módosról Párdányba* ment át, ahol szintén beszédet tartott, majd visszatért Módosra, részt vett a tiszteltére rendezett banketten és a radikális párt kerületi értekezletén. Az értekezleten a miniszter magánbeszélgetés során elmondta, hogy Romániával a határkiigazításra vonatkozólag új tárgyalások indulnak meg. A kormánynak az a törekvése, hogy 3000 hold földet, amelynek a tulajdonosai itt laknak, de a birtokuk átcsett a határrendezés folytán Romániához, visszacsatoljanak.

A külügyminisztert utján mindenütt lelkesen ünnepelték.

HIREK

— **Trifkovic Márkó Sztapáron.** Noviszadról jelentik: *Trifkovic* Márkó helyettes miniszterelnök vasárnap részt vett Sztapáron a radikálisok és Pribicevics-pártiak közös nagygyűlésén. A helyettes miniszterelnök hosszabb beszédben ismertette a politikai helyzetet, majd *Gavrilovics Ottó*, a hódási és apatini járás jelöltje tartott programbeszédet. Beszélt még dr. *Petrovics Branko*, a két járás helyettes jelöltje is. A gyűlésről üdvözlő táviratot küldtek a királynak, *Pasicsnak* és *Pribicevicsnek*.

— **Kinevezés.** A közoktatásügyi miniszterium *Mertity György* szuboticaí tanítót a titeli polgári iskola tanárjává nevezte ki.

— **Választási mozgalmak a Csajkás-kerületben.** A görögkeleti ünnepek elmúltával a Csajkás-kerületben is a legnagyobb vehemenciával megindult a választási harc s a korteskedés. Egy-egy faluban két-három programbeszédet is tartanak egy napon. A noviszadi kerület demokrata listavezetője, *Pecity Dragutin* Titelen tartott programbeszédet, *Lokon Zsákity Milán* Pribicevics-párti beszélt nagy közönség előtt. A földműves-párt jelöltjei is most járják be a községeket.

— **Ünnepi pásztorjáték Lokon.** *Pathó Ferenc* loki tanító tanítványaival január 6-án pásztorjátékot rendezett, amely minden tekintetben szépen sikerült.

— **Ibanéz ügye a francia kamara előtt.** Párisból jelentik: *Paul Laffont* képviselő bejelentette, hogy a kamarában interpellációt fog bejegyezni *Ibanéz*, a Franciaországban élő spanyol író elleni vizsgálat megindítása miatt.

— **Változások a kikindai tisztviselői karban.** Becskerekről jelentik: *Zsivojin Ratarov* kikindai érvaszéki tanácsnokot felmentették állásától s helyébe *Polyakovics Bogdán* eddigi főkapitányt nevezték ki. Uj főkapitány lett *Lepedát Milivoj* volt okanizsai főkapitány, kikindai főszolgabíró, főszolgabíróvá *Kojicsics Pávlét* nevezték ki.

— **Ki lesz a noviszadi polgármester?** Dr. *Stefanovics* Zsárkó polgármester nyugdíjbavonulásával megindultak a kombinációk, hogy ki lesz az uj polgármester? Számítalan név már máris forgalomban, akik között *Stefanovics* utódjaként dr. *Popovics* Jelta ügyvédjelöltet, *Klicin Pregrad* volt városi tanácsnokot, dr. *Adamovics* István volt főispán-polgármestert, *Vilics Márkó* gimnáziumi igazgatót, a *Zasztava* főszerkesztőjét, dr. *Szoboticski Kamenkot*, az újságírószekció titkárát, *Tomics György*, szombori polgármesterhelyettes emlegetik, de igen sok hive van annak az akciónak, amely dr. *Stefanovics* Zsárkó eddigi polgármestert akarja a polgármesteri állás újbóli elfogadására rábírn. Dr. *Adamovics* István semmikép sem hajlandó a polgármesterséget vállalni, mert már néhány hét előtt a neki felajánlott főispánságot is visszautasította. A noviszadi radikális párt vasárnap délután *Domics Lázár* elnök elnökletével tartott ülésen foglalkozott a polgármesteri állás betöltésével és elhatározta, hogy felkéri a kormányt, hogy noviszadi radikális párt meghallgatása nélkül ne nevezze ki a noviszadi polgármestert.

— **Ismét elhalasztották Becskerek város közgyűlését.** Becskerekről jelentik: Becskerek város 1925. évi költségvetésének letárgyalására először már január 2-ára akarták összehívni a kibővített tanácsot. A közgyűlés akkor elmaradt és másodizben január 15-re tűzte ki *Alexics Bogoljub* polgármester. A polgármester azonban most újból elhalasztotta a közgyűlést, amelynek új határnapját még nem állapították meg. Valószínű, hogy a közgyűlést január 20-án fogják megtartani.

— **A tanítók uj államnyelvi vizsgálja.** Becskerekről jelentik: A becskekeri tanügyi inspektorátus szombaton leiratot kapott a közoktatásügyi miniszteriumtól, hogy sürgősen jelentse be azoknak a tanítóknak és polgári iskolai tanároknak a neveit, akik az inspektorátus területén működnek és még nem tették le az államnyelvi vizsgát. A leirat közli, hogy a miniszterium a legközelebbi időn belül új vizsgát tűz ki és azokat a tanárokat, akik ezen a vizsgán nem szerzik meg az államnyelvi képesítést, elbocsátja állásukból. Hasonló tartalmu leiratot valamennyi tanfelügyelőségnek küldött a miniszterium.

— **Szabandlára helyezték a becskekeri munkásbiztosító igazgatóját.** Hirt adott a Bácsmegyei Napló arról, hogy a becskekeri lakók gyűlésén *Csaplya Kázmér*, az ottani munkásbiztosító hivatal igazgatója és *Klinger Hugó* pénztári tisztviselő a lakók érdekeinek védelmében fulmináns beszédeket tartottak, ami miatt *Nikolics* Milán rendőrfogalmazó a lakók gyűlését feloszlatta, *Csaplyát* és *Klingert* letartóztatta. Hétfőn kallgatta ki *Mátics Zsárkó* főkapitány a két letartóztatottat. A kihallgatás este 7 óráig tartott, amely után *Csaplyát* és *Klingert* szabandlára helyezték, az eljárás azonban a hatóságok megsértése és osztályelleni izgatás címén folyik ellenük.

— **A szuboticaí törvényszék jóváhagyta a németpárt listáját.** A németpárt — mint már jelentettük — a napokban benyújtotta jelöltlistáját a szuboticaí törvényszékhez. A törvényszék a listát elfogadta.

— **A szuboticaí Francia-Klub szilveszteri ünnepéje.** A szuboticaí Francia-Klub január 13-án, a provoszláv újév előestéjén, a *Bárany szálloda* termeiben, fél tíz órai kezdettel, tagjai és barátai részére táncestélyt rendez, sorsolással. A rendezőség értesíti azokat, akik tévedésből nem kaptak meghívót, hogy ezt a közlést tekintsek meghívónak.

Zongorázik? Hegedül? Cimbalmozik? Klarinetot vagy mandolinat játszik?

A MORAVETZ ALBUM

ezidén a fenti hangszerekre külön-külön kötetben jelent meg. Ez a legszébb és legpraktikusabb karácsonyi ajándék. Jügoszlávia összes könyvkereskedésében kapható. 8747

A dinár emelkedését nem a pénzügyminisztérium idézte elő

A Nemzeti Bank vezérigazgatójának nyilatkozata

— Beogradban lesz a legközelebbi jogászkongresszus. Beogradból jelentik: A beogradi jogászegyesület gyűlést tartott, amelyen a legközelebbi országos jogászkongresszus előkészítéséről tárgyaltak. A kongresszus ez év nyarán Beogradban fogják megtartani. Aran-gyelovics egyetemi tanár indítványozta, hogy a kongresszus foglaljon állást a fiú- és leánygyermek örökösödési jogának Szerbiában való egalizálásáról. Mitrovics egyetemi tanár kifejtette, hogy lépéseket kell tenni azért, hogy Szerbiában is szüntessék meg a kizárólagos egyházi házasságot és léptessék életbe az alkotmány előírását, amely szabad választást enged polgári és egyházi házasság között.

— Kemal basa fogadta a népszövetségi bizottságot. Angorából jelentik: Musztafa Kemal basa köztársasági elnök fogadta Konstantinápolyban a mossuli vizsály megvizsgálására kiküldött népszövetségi bizottság tagjait. A bizottság Konstantinápolyból Adanában ment.

— Sűrű, áthatolhatatlan a köd Londonban, Anglia déli részén tavaszias az időjárás. Londonból jelentik: Szombaton sűrű köd ereszkedett le a városra, olyan sűrű, hogy megakadt minden forgalom és sok szerencsétlenség történt. Az autóbuszok és autók több helyen összeütköztek. Egy omnibusz vezetője és két utasa súlyosan megsebesült. December első hetében sem volt olyan átláthatatlan a köd, mint most. És míg London és környéke még nappal is éjszakai sötétségben van, addig délen, különösen a tengerparti városokban ragyogóan süt a nap és tavasziasan enyhe az időjárás.

— Házasság. Uram Imre és Ott Vera a hó 10-én házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— A becskerekai katolikus nőegylet műsoros mulatsága. A becskerekai katolikus nőegylet szombaton este műsoros táncmulatságot rendezett a kaszinó nagytermében. Ungváry Andor zongoraművész pompás bevezetés után Milos Aurél Pleror-jelmehben táncolt igen hatásosan egy fantáziát. Pencárné Lenhárdt Ilonka Rubinsteint, Grieger, majd egy orosz chausout énekelt tisztán csengő hangon, nagy megértéssel. Hét előkép következett ezután. Az előképek szereplői: a négy évszak: Anna Gizi és Scholz Pubi (tavasz), Kovács Tilly (nyár), Weismann Rózi és Kramer Hippolit (ősz), Terics Ill, Beuze Attila és Várady Lóri (tél); cigánycsoport: Bárány Lulu, Göncöl Melanie és Anna Babri; orosz kép: Dobos Lászlóné; Pierrot bucsuja: Engel Maca és Magyar Károly; a tarsang vége: Borojevác nővérek; a bál után: Gajás Elza és Bence Zoli; hollandi kép: Beno Melinda. A pompásan sikerült műsor után vidám hangulatban tartott a tánc reggelig. A nagyszerű mulatság rendezéséért Várady Imréné elnöknőt és Dobos Lászlót illeti elismerés.

— Kab tlopások Kikindán. Az utóbbi hónapokban számos feljelentés érkezett a kikindai rendőrséghez ismeretlen tettesek ellen, akik rendszerint ünnepnapokon, amikor a házbéliek nincsenek otthon, behatolnak a lakásokba és onnan télikabátokat lopnak el. Minden valószínűség szerint szervezett tolvajtársaságról van szó, amely hét-nyolc éves gyerekeket küld a lopások végrehajtására. Legutóbb Deák Zoltán biztosító titkár lakásába surrantak be és mialatt a család vacsorázott, két téli kabátot loptak el. A rendőrség erőiesen nyomoz a tolvajok után.

— A noviszadi magántisztviselők műsoros bálja. A noviszadi bank- és magántisztviselők kedden este műsoros táncmulatságot rendeznek a Szloboda nagytermében. A műsor keretében fellépnek Rogovska és Kosčina beogradi udvari operaénekesnők és Balaban Alexandar.

A dinár legutóbbi ugrásának okaira vonatkozólag a legkülönbözőbb magyarázatok vannak forgalomban. Egyesek tisztára a spekulációnak tulajdonítják azt, hogy a dinár éppen szerb karácsony napján, amikor a beogradi tőzsde nem működött, tette meg a hirtelen emelkedést, amely bizonyos aggodalmat is idézett elő. Mások szerint Amerikából indult ki a dinár nagyarányú felhajtása, hogy a jugoszláv kukorica ára ezáltal az amerikai kukorica árnívóját érje el. Hivatalos pénzügyi körök nem fogadják kedvezően a dinár alakulását és a Nemzeti Bank első naptól kezdve intézkedéseket tesz a hirtelen ugrás és következményei ellensúlyozására.

A beogradi Nemzeti Bank vezérigazgatója, dr. Novkovic Dragolyub, a dinár emelkedésével kapcsolatban úgy nyilatkozott,

— Betiltották a magyarországi Kossuth-párt vasárnapi gyűlését Budapesten. Budapestről jelentik: A függetlenségi 48-as Kossuth-párt vasárnap délelőtt népgyűlést akart tartani az Angyalföldön. A gyűlés megtartását azonban a rendőrség nem engedélyezte. A végzés indoklása a következő: „A bejelentett nyilvános gyűlés színhelye a városon kívül fekszik és így a nyilvános gyűlés olyan emberek tömeges megjelenésére ad alkalmat, akikre a gyűlés vezetősége a rendőrtartás szempontjából kellő befolyást nem tud gyakorolni és ennek folytán alaposan attól kell tartani, hogy a gyűlés a közrendet veszélyeztető rendezvénynek válna kiinduló pontjává.”

— Meggyilkolta, mert munkát kapott. Susákról jelentik: Szokatlan oka volt annak a gyilkosságnak, amely szombaton történt Susákon. Zsivics Joco és Borics Milán kikötőmunkások már hónapok óta munkanélküliek voltak és együtt nyomorogtak. Néhány nappal ezelőtt azonban Borics munkát kapott, Zsivics tovább is keresetnélküli maradt. Ez annyira elkésztette Zsivicsot, hogy szombaton a kikötőben egy hajó kirakodásánál dolgozó Boricsot törével háromszor hátbaszúrta úgy, hogy a szerencsétlen ember azonnal meghalt. A gyilkos letartóztatása után azt vallotta, hogy neki nagyobb szüksége lett volna a munkára, mint áldozatának, mert neki öttagú családja van és ezért gyűlölte meg Boricsot.

— Egy baranyai kivándorló amerikai hagyatéka. A washingtoni SHS. követség értesítette a zagrebi kivándorlási hivatalt, hogy a Custodiana Alein Propertynél az amerikai hatóságok zár alá vették Dankó János baranyai kivándorolt pénzhagyatékát. Az örökösöket eddig nem sikerült felkutatni. A zagrebi kivándorlási hivatal jelentkezésre szólította fel az érdekelteket.

— A noviszadi szerb Olvasókör Szilveszter-estéje. A noviszadi Csitanica (Olvasókör) kedden este műsoros szilveszteri táncmulatságot rendez saját helyiségében.

— Az „Elvált asszony” vasárnap délután. Vasárnap, 18-án délután 3 órai kezdettel a Tipograf SC kitűnő műkedvelő operett együttese kilencedszer megismétli az „Elvált asszony”-t lezártított helyekkel. — Esze rendes helyekkel a Tipograf újonnan szervezett vigyáték együttese harmadszor hozza színre a „Váloperes hölgy” című három felvonásos vigyátékot Garai Béla rendezésében.

hogy a hirtelen ugrás nem tulajdonítható a pénzügyminisztérium vagy a Nemzeti Bank akciójának. Ellenkezőleg — mondta a vezérigazgató — az elv az, hogy a dinárt minél hosszabb időre egy bizonyos árfolyamon kell stabilizálni.

A fogyasztóközönség természetesen az árucikkek olcsóbbodását várja a dinár javulásától. Erre vonatkozólag a beogradi Kereskedelmi Kamara elnöke, Radostovic Gyóka a következőket mondta:

— Ha a dinár tovább is javul, vagy ha megmarad a mostani magasságán, akkor bizonyos, hogy tavaszra minden árucikk sokkal olcsóbb lesz. A kereskedőknél most raktáron lévő árut még olcsó dinárért drágán vásárolták. Csak az szükséges, hogy a dinár javulása biztos és állandó legyen.

— Nagy tüntetés Millerand ellen. Párisból jelentik: A köztársasági liga vasárnap tartotta első partgyűlését Rouenban, amelyre a párt alapítója, Millerand is elutazott. Mikor a roueni pályaudvarra érkezett, nagy tömeg várta és lármásan tüntetett ellene. A sokaság Herriot miniszterelnököt és a békét élette és a tüntetés addig tartott, míg Millerand autója el nem robogott. Maga a gyűlés, amelyen Millerand volt a főszónok, zavar nélkül ment végbe.

— A szuboticaai iparosok bálja. A szuboticaai iparosok vasárnap este lényesen sikerült bált rendeztek a Lloyd helyiségekben. A bál a reggeli órákban a legjobb hangulatban ért véget.

— Véres karácsonyi mulatság. Régi szerb népszokás, hogy karácsony délutánján a falvak apraja-nagyja szánkóra, vagy ha hó nincs kocsira ül, a legények tyúllal díszített lovakon vágatnak végig az uccákon. A karácsonyi mulatságnak az idén véres befejezése volt Alsókablon. A Csursity familia 10—12 tagja indult el a falu uccáin bolyongani. A leghangosabb volt köztük Csursity Ráda, aki nem régebben jött haza a fegyházból, ahol emberölésért ráőit 12 évi fegyházbüntetését töltötte. Obrenov János községi pénztáros elé érve Obrenovot szidalmazni kezdtek s mikor Obrenov megjelent házában kapujában, megragadták, kiráncigálták az uccára s késekkel elkezdtek szurkálni. A lármára kihívtak a szomszéd házból Obrenov öccse, Péter, aki puskával ment bátyja védelmére. A puskával Csursity Rádát találta a lövés, aki összeesett. A Csursity-familia erre Obrenov Péterre rohant, akit összeszurkáltak. Időközben a két ház aprajánagyja, asszonyok, gyerekek összecsdűltek s köztük valóságos harc keletkezett. A rendőrség és a csendőrség csak a legnagyobb nehézségekkel tudta a küzdőket szétválasztani. Obrenov Péter hal, János három késszúrást kapott, Csursity Rádanak a vállperce tört el, s a felső karja roncsolódott össze. Kivülük hárman könnyebben sebesültek meg. A súlyosan sebesülteket beszállították a noviszadi kórházba, ahol Csursity karját amputálni kellett, állapota válságos.

— Titokzatos rablótámadás a bécsi Práterben. Bécsből jelentik: Vasárnap reggel négy óra tájban járókélok a Práter környékén figyelmeztették a rendőrséget, hogy egy jó öltözött férfi eszméletlenül hever a földön. Bevették a rendőrszobába, mivel azonban hiába locsolták hidegvizvel és a mentők, akiket sürgősen kihívtak, súlyosnak találták állapotát, beszállították a kórházba. Órákhozat lárdoztak vele az

orvosok, míg az eszméletlen ember kinyitotta a szemét. eszméletét azonban nem nyerte vissza teljesen. A rendőrbiztosnak, aki ágya mellett várt, hogy kihallgathassa, szakadozottan csak annyit mondott, hogy kávéházban volt, onnan csalták el, mikor megszámlálta a huszmilliót és az idegen valutákat, másra nem emlékszik. A kirabolt emberen, aki nevét sem tudta megmondani, külső sérülés nyoma nem látszik. Az orvosok azt hiszik, hogy valami veszedelmes kábítószerrel altatták el, amittől emlékezőtehetsége is megbénult. Beszélni is csak dadogva tud és nagy nehézségekbe kerül néhány szót kinyögni. A szerencsétlen embert orvosi ápolás alá vették.

— A „Világ” új főszerkesztője. A Purjesz Lajos halálával megüresedett főszerkesztői tisztelet a Világ szerkesztőségében, a lap eddigi felelős szerkesztőjével, dr. Felekgy Gézával töltötték be. Mint felelős szerkesztő, dr. Purjesz Imre fogja jegyezni a lapot. Dr. Purjesz Imre az elhunyt főszerkesztő öccse régebben a Világ munkatársa volt.

— Behozatali engedélyeket hamisítottak Budapesten. Budapestről jelentik: A rendőrfőkapitányság néhány nappal ezelőtt arról értesült, hogy több budapesti kereskedő hamisított behozatali engedélyekkel vámoztatta el külföldről behozott selyem- és csipkeárut. A nyomozás szálai Tauszig Jenő 21 éves magánhivatalnokhoz vezettek. Előállították a főkapitányságra, ahol elmondta, hogy lovag Ullmann Béla megbizta őt, szerezzen kereskedőket, akiknek behozatali engedélyre van szüksége. Ő felhajtotta a kereskedőket, de nem tudta, hogy Ullmann hamis behozatali engedélyeket ad el nekik. Az állítólagos lovag Ullmant a detektívek sehol sem találják és ezért gyanítják, hogy Ullmann nem is létezik. Tauszigot előzetes letartóztatásba helyezték.

— A berlini házak magyar kezelője. Budapestről jelentik: A nagy konjunktúra idején százan és százan mentek Budapestre Berlinbe és ott nyakra-főre vásároltak ingatlanokat, kisebb-nagyobb bérházakat. Ezt a külön konjunkturát akarta kihasználni Szőke Benő ingatlankezelési irodatulajdonos, aki Berlinbe költözött és ott a budapesti tőkésnek berlini ingatlanainak a kezelésére rendezett be vállalatot. A háztulajdonosok közül többen följelentették Szőke Benőt sikasztás és hűtlen kezelés büntette címén és azt panaszták ellene, hogy a berlini lakóktól beszedte a házbéreket, de a pénzzel nem akar elszámolni. Megtárgyalt a bünvádi eljárás. Szőke Benő nemrégiben Budapestre jött, itt a rendőrség kihallgatta és elvette tőle utlevelét. A büntetőtörvényszék vizsgálóbírája azonban 60.000.000 koronás óvadék letétele után visszaadta Szőke Benőnek az utlevelét, aki rögtön el is utazott Berlinbe. A bünvádi eljárás tovább folyik ellene.

— A magyar egységspárt hétfő esti értekezlete elhatározta a képviselői kizárások revízióját. Budapestről jelentik: Az egységspárt hétfő esti értekezletén Bethlen István miniszterelnök nagyobb beszédében reflektált Rassay Károly parlamenti felszólalására. Kijelentette Bethlen azt, hogy a parlament elnöke tegyen-e indítványt a kizárások megszüntetésére, nyílt kérdéssé teszi és aláveti magát a párt bármilyen irányú határozatának. Hangsúlyozta, hogy eddig nem volt hajlandó az ellenzéki képviselők kötelelességteljesítését politikai engedménnyel megvásárolni, azonban most tudomására jutott, hogy egyes ellenzéki képviselők jóhiszeműen tartják távol magukat a nemzetgyűléstől, mert a kizárásokat tulstizogóknak tartják és ezért a maga részéről elérkezettnek látja az időt arra, hogy revízió alá vegyék a kizárási határozatot és az ellenzék érsztvegyen a nemzetgyűlés munkájában. Az egységspárt egyhangúlag magáéva tette a miniszterelnök javaslatát. Utána Bud János pénzügyminiszter ismertette a költségvetést, majd pártvacsera volt, amelyen több felszólalás hangzott el.

— **Olaszországba mennék a becskeréki olasz klub tagjai.** Becskerekéről jelentik: A becskeréki olasz-jugoszláv klub vezetősége a klub tagjai számára két hétig tartó olaszországi utazást készít elő. Bodrero beogradi olasz követ a legmesszebb menő támogatását helyezte kilátásba az utazás keresztülvételére és megígérte, hogy a kirándulóknak a legnagyobb kedvezményt eszközöli ki az olasz vasutakon. A kirándulók valószínűleg április 9-én indulnak. Jelentkezni lehet még dr. Gyermekov Dusánál Becskeréken.

— **A „Tavaszi Tárlat“ kiállítása Szuboticán.** A „Tavaszi Tárlat“ hétfőn befejezte noviszádi kiállítását. Szerb újév után a „Tavaszi Tárlat“ Szuboticán rendez kiállítását.

— **Leégett szállás.** Noviszadról jelentik: A város külterületén levő Szajlovon vasárnap éjjel a Jocsics-féle szállás leégett. A tűz elpusztította a több szobás tanyai házat, egy vetőgépet, egy kocsit. A tűzoltóság másfél órai megfeszített munka után megakadályozta a tűz továbbterjedését. A tűz, a megejtett vizsgálat szerint, a titel-noviszádi vonat mozdonyából kipattant szikrából támadt. A kár meghaladja a százezer dinárt.

— **Felelőtlen elemek egy bálon.** Becskerekéről jelentik: Vasárnap este Német-Csurogon az ottani német kaszinó helyiségében a község német lakossága műsoros táncestélyt akart tartani. Az est műsorán magyar és német számokkal szerepeltek volna a műkedvelők. A mulatságon megjelent az ismert felelőtlen elemek egy csoportja s botrányos jelenetek közt követelték, hogy a mulatságot ne tartsák meg. Az est rendezői végre megegyeztek a felelőtlenekkel, akik kegyesen megengedték, hogy táncolni szabad a megjelenteknek, de a műsoron szereplő számokat nem lehet előadni. A paktum alapján a kedélyes mulatság kivilágos virradatig tartott.

— **Jogászbál Noviszádon.** A noviszádi jogászbált január 17-ikén tartják meg a Szloboda szálló dísztermében. A bált a noviszádi jogászok a tradicionális keretek között rendezik és azon Noviszád előkelő társasága, valamint sok tekintélyes beogradi vendég vesz részt. Csak meghívottak jelenhetnek meg. A meghívók szétküldése folyamatban van. Akik meghívóra igényt tartanak, forduljanak dr. Milovanovic Milán ügyvédhez Noviszád (Njegoseva-u. 4.).

— **A zalaegerszegi internálótáborból szanatórium lesz.** Budapestről jelentik: *Diószeghy* János miniszteri tanácsos, a belügyminiszterium rendészeti osztályának vezetője, rövid időn belül Zalaegerszegre utazik, hogy az internálótábor átadja új tulajdonosának, a népjóléti miniszteriumnak. A belügyminiszter minisztertanács elé terjesztette ezt az ügyet és a kormány tagjai, elvben hozzájárultak ahhoz, hogy az internálótábor a népjóléti miniszterium vegye meg és tudóbetege-szanatóriumot rendezzen be a helyén.

A suboticiai zsidó patronázs egyesület a gyermek otthona javára január 17-én, szombaton esti 8 órai kezdettel a Bárány-szálloda termében műsoros baktisbált rendez.

Csakis »Kellő« nemes likóriei a legjobbak.

Dr. Klein Endre szülész és nőgyógyász specialista, a berlini és a giesseni tud. egyetem nőgyógyászati klinikáinak volt asszisztense, rendel Subotica, Senčanski (Zenta) put 12. Tel. 236. 9687

— **Megnylt a Bácsmezei Napló noviszádi fiókkiadóhivatala.** A *Bácsmezei Napló* Noviszádon Wilson-tér 7. alatt (telefon 580. szám) díszes és modern fiókkiadóhivatalát rendezett be, ahol egyúttal a Bácsmezei Napló noviszádi szerkesztősége is van. A fiókkiadóhivatal kirakatába minden nagyobb világ- vagy országos eseményről kifüggeszti a legújabb híradásokat.

A fiókkiadóhivatal elfogad a Bácsmezei Napló-ra előfizetéseket, felvesz hirdetéseket, apróhirdetéseket, felvilágosítást ad minden közérdekű ügyben.

Fiókkiadóhivatalunk legközelebb modern könyv- és zeneműkereskedéssel bővül, hír- és hirdetés-irodát létesít, úgy, hogy ott bármely bel- vagy külföldi lapra elő lehet fizetni vagy hirdetés feladni.

A Bácsmezei Napló fiókkiadóhivatalában tökéletesen működő *Broadcasting* rádiógép van felszerelve és ott hetente több ízben hangversenyeket tartunk, amelyeket idejekorán jelezni fogunk.

A fiókkiadóhivatalunk elvállalja minden hangverseny, bál, mulatság jegy-árusítását.

— **Kommunizmus gyanúja miatt letartóztatták egy esperanto-tanfolyam hallgatóit.** Sarajevóból jelentik: A boszniai Breskóban a rendőrség már hosszabb ideje megfigyelés alatt tartott egy társaságot, amely az egyik szállodában minden tagja zöld csillag-jelvényt viselt, az esperanto-világszövetség jelvényét, a rendőrség azonban ezt félreismerte és a napokban az egész társaságot letartóztatta. A letartóztatottak között tízenegyszer férfi és egy nő volt, akik négy napig a rendőrség fogházában voltak, amikor végül sikerült bebizonyítani, hogy nem kommunista összeesküvéssel foglalkoztak, hanem esperanto nyelv-tanfolyamra jártak.

— **Roboz Béla vallomása.** Budapest-ről jelentik: A Roboz fivérek nagy hazafurkálási perében szombaton Roboz Imrét hallgatta ki a bíróság, hétfőn pedig Roboz Béla adta elő védekezését. Roboz Béla, aki a *Pesti Élet* kiadója volt, azal kezdte védekezését, hogy fivérével egyetemben soha semmiféle politikai pártba nem tartozott, politikával nem foglalkozott. Tizenhétéves korában — mondotta Roboz Béla — már a *Mária-kongregáció* tagja volt a *Jezsuitáknál* fivérével együtt. Első volt, aki tizenhárom évvel ezelőtt közreműködött a *Mária-kongregáció* létesítésében. Fivére pedig tizennyolc éves korában az *Alkotmány munkatársa* volt. Őket tehát jogosan háborította fel, hogy nem az igazi keresztényi szeretet érvényesült a kommun bukása utáni napokban. Elmondotta ezután, hogy sohasem volt újságíró, hanem *adóbiztos* volt a VIII. kerületi előjáróságban és csak fivére kérésére vállalkozott a *Pesti Élet* kiadására. A lap szerkesztésében azonban semmi része nem volt, hanem tisztán csak a pénzügyi ügyeket kezelte. A kormányzósértés vádjára vonatkozólag Roboz Béla kijelentette, hogy a Kolozsvárott megjelent *Uj Ember* című lap szerkesztésébe se folyt be, mert itt is csak pénzért. Eleinte ellenzte is a lap kiadását, azonban Roboz Imre azt mondta, hogy az erdélyi magyarságot jól kell rázni tunya ábrándozásából. Többször figyelmeztette is fivérért a cikkek durva hangjára. Megkezdtek ezután a bizonyítási eljárást és felolvasták a *Pesti Élet* néhány inkriminált cikkét, majd az elnök berekesztette a tárgyalást és folytatását keddre halasztotta.

SPORT

Pataki helyettesíti Orthot Sevillában. Budapest-ről jelentik: A válogató bizottság úgy döntött a sevillai mérkőzésen, a centersatár posztján Patakit, az F. T. C. kftűnő csatárát szerepelteti, miután Orth bejelentette, hogy üzleti ügyei miatt a spanyol turán nem vehet részt. Kleber helyettesítéséről, vagy felváltásáról nem határozott a bizottság, amely az M. T. K.-hali beállítását a müncheni játékatól tette függővé.

Weissmüller kettős győzelme. Chicagóból jelentik: Johnny Weissmüller Chicagóban vasárnap megtartott versenyen az 50 yardos úszásban 22.8 mp. alatt, a 100 méteren pedig 58.8 mp. alatt győzött.

Az MTE mezeli futóversenye. Budapest-ről jelentik: Az MTE vasárnap mezeli futóversenyt rendezett, amelyet Belloni MAC nyert meg. Részletes eredmény: 1. Belloni Gyula MAC 54 p. 23 mp. 2. Strauch Béla MAC 57 p. 28 mp. 3. Matura Mihály MTE 1 ó. 51 mp. 4. Cséjay Sándor MTE 1 ó. 3 p. 59 mp. 5. Feuerstaller MTE 1 ó. 4 p. 8 mp. A csapatversenyt az MTE nyerte.

Arne Borg győzelme Párisban. Arne Borg a »Libellule« versenyén a 100 méteres gyorsúszást 1 p. 09. mp. alatt nyerte. 400 méteren egy négytagú francia staféta ellen indult és győzött 5 p. 6.2 mp.-es idővel.

A Szombathelyi AC-t meghívták Brazíliába. Liszabonból jelentik: A Portugáliában turázó Szombathelyi AC csapatát kihallgatáson fogadta Portugália köztársasági elnöke, aki elismerését fejezte ki a kitűnően szereplő magyar csapatnak. A szombathelyi együttest most brazíliai turára hívták meg.

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai 1925. január 12.

Prága deviza 55.65—56.25, valuta 55.37—55.87.
Berlin deviza 692—694, valuta 687—691.25.
Bécs deviza 1159—1163, valuta 1152—1158.
Newyork 172.

Zürich, jan. 12. Zárlat: Beograd 8.60, Newyork 519, London 24.86, Páris 27.80, Milánó 21.80, Prága 15.60, Bécs 73, Szófia 3.75, Bukarest 2.65.

Beograd, jan. 12. Zárlat: Páris 329, London 294—298, Newyork 61—61.50, Bécs 883—885, Berlin 14.50—14.90, Amsterdam 25, Brüsszel 310, Prága 173, Bukarest 32—33, Gené 1142—1180, Milánó 258—260.

Chikagói gabonátőzsde, jan. 10. Buza májusra 180.875, Buza júliusra 154.125, Buza szeptemberre 146.5, Tengeri májusra 128.75, Tengeri júliusra 129.375, Tengeri szeptemberre 129.25, Zab májusra 62.125, Zab júliusra 61.875, Zab szeptemberre 57.375, Rozs májusra 156.75, Rozs júliusra 138, Rozs szeptemberre 127.5.

Vizállás

Noviszadról jelentik: A noviszádi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizék mai állása: *Duna*: Bez-

dán 62 (+7), Bogojevó 115 (+5), Vu-kovár 64 (+4), Noviszád 42 (+4), Zemun 32 (+1), Pansevó —22 (—), Szmederevo 120 (+2). *Dráva*: Maribor 33 (+1), Zakanj —134 (—), Terezinopolje —94 (—), Donji Miholjac —10 (—3). *Száva*: Zagreb —32 (—4), Sisak 100 (—20), Jasenovac 238 (+12), Bród 178 (+32), Mitrovica 133 (+3), Beograd —66 (—). *Tisza*: Bece —133 (+3), Titel 12 (+4).

KINTORNA

Berohan egy ur a pályaudvarra és egészen elfulladva megkérdi a vasuti portástól:

— Elérem még a beogradi expresszt?
— Attól függ, — feleli a vasutas — hogy milyen jök az ur lábai. *A vonat öt perce, hogy elindult...*

A fiakker megáll a Városi-kávéház előtt, az utas kiszáll és átnyújtja a honoráriumot a kocsisnak. Pont annyit, amennyit a díjszabás előír. A kocsis gyilkolni szeretne, de nem szól egy szót se: a kávéház előtt rendőrsztek sütkéreznek a tőri verőfényben. Erre számít a farkar vendég is, aki a ló mellett lépkedve vidáman halad a kávéház felé. A kocsis megegyeszer áttekinti a helyzetet, aztán így szól:

— Nagyságos ur, ne tessék a ló előtt elmenni.

A vendég nagyot néz. Azt már halotta, hogy a rugós lónak nem szabad az ellenkező része előtt elmenni. De a feje előtt?

— Mjért ne mennék? — kérdezi gyanútlanul.

A kocsis megegyeszer ránéz a rendőrtisztekre, aztán mélységes megvetéssel mondja:

— Nem szeretném, nagyságos ur, ha a lovam látná, hogy milyen smucig pasast hordozott egy félórát...

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, kik szeretett öcsénk elhunytával részvételükkel fájdalunkat enyhíteni igyekeztek, ezuton mondunk köszönetet.

Subotica, 1925. január 12.

Fereny testvérek

Butorok, csak a legjobb minőségben, bécsi gyártmányok, versenyenkívüli olcsó árakon Krausz Edénél Novisád

MAGYAR
ÁLTALÁNOS
KÖSZÉNBÁNYA
RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST

Ajánl

azonnali szállításra, franko bármely vajdasági állomásra

tatai szenet

felsőgallai meszet

Vezérképviselőt
EISLER ÉS SIPOS SUBOTICA

EREDETI
SCHICHT-szappan a SZARVAS-védjeggyel
a világ legjobb és használatban legolcsóbb szappana
Ügyeljen a SCHICHT névre és a SZARVAS védjegyre.

Kedden, csütörtökön, szombaton és vasárnap koncert a STEINER cukrászdában

NYILTTÉR.

KERÜLETI MUNKÁSBIZTOSÍTÓ PÉNZTÁR, N.SAD
17.238—1924.

Pályázati hirdetmény.

A novisadi kerületi munkásbiztosító pénztár a munkásbiztosító zagrebi központi hivatalának utólagos jóváhagyása mellett 1925. évi január 26-án délelőtt 11 órakor a hivatalos helyiségben Novisadon (Njegus-ut. 2. l. em.) megtartja az első írásbeli árlejtést a novisadi kerületi hivatal új palotájának villamos világítási felszerelésére.

Az ajánlatokat a kerületi hivatalhoz kell beadni és mellékelni a kerületi hivatal által kiállított költség-számlát tisztán beírt egyenkénti árakkal és a pályázók által felszámított összeggel.

Az ajánlatokat 100 dináros okmánybéllyel kell ellátni és jól lezárt borítékban, legkésőbb az árlejtés napján, délelőtt 11 órakor átadni a kerületi hivatal iktatójába.

Minden ajánlattevőnek készpénzben vagy érték-papírban a kért összeg 5 százalékát bánatpénzként letétbe kell helyezni a kerületi hivatal pénztárában, legkésőbb az árlejtés napján, délelőtt 10 óráig. Az értékpapírok közül csak azokat lehet letétbe helyezni, amelyek a pénzügyminiszter névértékükénél vagy a pénzügyminisztériumban nyilvántartott pénzügyi értékek garancia levelénél fogva alkalmasak bánatpénz céljaira.

Minden ajánlattevőnek fel kell mutatni iparigazolványát, hogy ilyen munka végzésére fel van jogosítva, valamint az építésügyi minisztériumtól kapott vállalkozói jogukat, valamint, hogy befizették adójukat a folyó negyedévre.

Az árlejtési feltételek, az ajánlati minta, az általános feltételek, a költségvetés a méretekkel és a szerződés mintája betekinthező a novisadi kerületi hivatalban, az igazgatói irodában minden köznapon a hivatalos órák alatt, a technikai természetű kérdésekre pedig naponként délelőtt 11—12 óra között lehet felvilágosítást kapni.

A pályázat nyertesével szerződést kötnek, a többi ajánlattevőnek pedig visszaadják a bánatpénzt bélyeg nélküli elismervény ellenében, rögtön az árlejtés eredményének jóváhagyása után, legkésőbb azonban 30 napon belül.

A munkásbiztosító kerületi hivatala fenntartja magának az összes jogokat a munka kiadása ügyében az árlejtés eredménye szerint, bármely ajánlattevőnek.

Novisad, 1925. január 25.

Tatics Pavle s. k.
elnök.

Brkics Vojin s. k.
igazgató.

Izvr. br. 867—1924.

Dražbena objava.

Dolepotpisani sudski izvršilac, u smislu §. 102. zak. čl. LX. 1881. ovim objavljuje, da će se usled rešenja vel.-kikindskog okružnog suda br. 584—1924. u korist poverioca Nike Mokana iz Mokrina zastupanog po advokatu dru Jakovu i Leopoldu Volju iz V.-Kikinde protiv dužniku iz Vel.-Kikinde na javnoj prodaji prodati popisane pokretnine u zapisniku od 20. oktobra 1924. god. i procenjene u vrednosti od 12.000 dinara a koje se sastoje od predmeta: 1 kobila (mrkušića) od 10 god., 1 kuća sazidana na opštinskom zemljištu nagradnja kao pokretnina.

Po rešenju vel.-kikindskog sreskog suda br. 3377—1924. odredjena javna prodaja, radi podmirenja glavnice 2700 din. na ovaj od 1.—X. 1923. god. pripadajućih 5% kamata i do sada ustanovljenih troškova u iznosu od 1668 din. održaće se 22. januara 1925. g. u 10 sati prepodne na licu mesta u Vel.-Kikindi, u smislu §§. 107. i 108. zak. čl. LX. 1881. po naplati kupoprodajne cene u gotovom, a u slučaju nužde i ispod procenjene vrednosti prodati.

U Vel.-Kikindi, 27. decembra 1924. god.

BOŽIDAR MIŠKOVIĆ
sudski izvršilac.

Kősó és darált kősó

vason- és kisebb tételekben kapható. Gyors és pontos kiszolgálás.

Gausz János sómalma, Novisad

Futoški put 66. Telefon 534.

5890

Objava o javnoj prodaji.

U javnobeležničkoj kancelariji dr. Davida Konjovića, kr. javnog beležnika, sudskog poverenika u Somboru, Kraljevića Djordja ulica br. 6. prodaje se putem javne licitacije 18. januara 1925 u 10 sati pre podne kuća i dvorište pod br. 374, koja je uvedena u gruntovnom ulošku br. 123. grada Sombora, čest. kat. br. 1646 i 1647, koja sačinjava ostavinu pokojnoga Aleksandra Konjovića, a koja se nalazi u Somboru, u Konjovićevoj ulici.

Odustanica je 15.000 (petnajsthiljada) dinara, koja se ima pre licitacije od strane licitatora položiti u ruke postupajućeg kr. javnog beležnika.

Kupac ima kupovnu cenu da isplati u roku od 30 dana računajući od dana licitacije u ruke postupajućeg kr. javnog beležnika.

Bliži dražbeni uslovi mogu se doznati u spomenutoj javnobeležničkoj kancelariji.

U Somboru, 1. januara 1925.

Dr. DAVID KONJOVIĆ s. r.
kr. javni beležnik

GOLDFAHN BERTALAN ÉS TÁRSA

Telefon 201 SOMBOR Telefon 201
Sürgöny: GOLDFAHN BERTALAN

5960 kalóriás környei (tatai) aknaszén
vezérképvisellete

Elsőrendű RALJAI portlandcement

„SALONIT“ asbestcement tetőfedő

„GROSIT“ aszfaltszigetelő és tető-
lemezek, valamint kátránytermékek
vezérképvisellete és bizományi raktára

LEYKAM-JOSEFSTHAL papirgyári le-
rakat és csomagoló papírok raktára

„ISKRA“ paraffin, compositio és
stearin gyertyák

HERZ szalámi

„OROSZLÁN“ keményítő és dextrin

„MIGNON“ csokoládé és kakaó,
elsőrendű német gyártmány

Montecatini kékkő, sicíliai kénpor, raffia,
valamint gipszek képvisellete.

Hat új Milkó könyv

Most jelent meg! Most jelent meg!

Firenzei eset és egyéb elbeszélések
A miniszter barátja (Mosolygó történetek)
Spekuláné és társai (Egy Kötet vidámság)
Asszonyok (Novellák és egyebek)
Irók és hőnyvek (elbeszélések és tárcák)
Baedeker irásából (Novellisztikus dolgok)

EGY-EGY KÖTET ÁRA 60 DINÁR
Megrendelhető a szerzőnél Subotica Zrinjski tr. 28.

TÜZIFA ÉS FASZÉN

Ajánlunk azonnali vagy későbbi szállításra
vagontételben és hajórakományként
prima egészséges bükk, gyertyán, vegyes-
hasáb és dorongfát, továbbá száraz vil-
lázott faszén a LEGOLCSÓBB napi
árak mellett.

„DANICA“

Faipar és Butoreyár Osijek, Telefon 404.

VADÁSZOK

vadászfegyver, lőszer és felszerelési szükségletüket
legolcsóbban

V. BATA SIN

cég SUBOTICA Kralja Aleksandrova ulica 7 szám
vadászati cikkek nagyszerűkedésben szerezhethet be

Az ország legjobban felszerelt vadászati szaküzlete

Oriási raktár! Oriási választék!

Janssen Fils & Co. Lüttich
Anciens Etablissement Pieper Lüttich
Fabrique Nationale Lüttich
L. P. Sauer Suhl
H. Ogris Forlach
gy rimány fegyverekben.
Raktáron minden kaliberben.

Oriási raktár: Vadásztöltényekben, hüvelyekben,
s mindenféle felszerelési cikkekben.

Nagyban. Kicsinyben. Árjegyzék ingyen
Vilanyerőre berendezett modern puskaműves
műhely elsőrangú külföldi fegyvermester veze-
tése alatt. — Elvállalok fegyverjavítást, felújítást,
brunirozást stb., stb. teljes jótállás mellett.

„ADAROS“

Nemzetközi Szállítványozási és Vámkövetítő Iroda
Subotica

Táviratcím: Adaros. Telefon 423. Vilsorova ul. 8.

Végez

mindennemű be-, kiviteli és transito
vámkövetítést gyorsan, kulánsan és
szakszerűen.

Olaszország, Csehszlovákia, Ausztria és
Magyarország legnagyobb szállító-
vállalataival közvetlen összeköttetés.
Külföldi szállításoknál kérjen tőlünk
áránáljatot.

Küldjön 80 Dinárt

és kap postán, bérmentve, komplett

PING-PONG

(asztali tennisz) játékok

Braća SPITZER faárugyár, Subotica

132

PARFÖM KÖLNIVIZ

KOZMETIKAI

CIKKEK

KALÓRNÁL

LEGOLCSÓBBAN
Subotica, Rudičeva ul.

Teljesen új, a legmodernebben berendezett

malom szivógázmotorral

svájci porcellán hengerszékkal, jól kiterjesztett vám- és kereskedelmi örlési forgalommal, Bánát egyik gabonatermő vidékén, vasuti állomás, családi okok miatt igen kedvező feltételek mellett és mérsékelt áron

eladó

Ugyanott egy ügyes

főmolnár felvétetik

Kérdések és ajánlatok „Malom” jelige alatt az „Interreklam D. D.” vezérigénységhez Subotica, Vojnovičeva ulica 7 intézendők. 8

Müllerei-**Maschinen zu verkaufen**ein doppelter Glatstuhl 600/350
Fabr. Kaplerein doppelter Schrotstuhl 350/220
Fabr. Ganzein einfacher Schrotstuhl 475/220
Fabr. Ganzzwei Schälmaschinen, stündliche Leistung
10-12 q., Fabr. Seckbei „GROSJEAN“ DAMPFMÜHLE
in PANČEVO 172

Két idősebb, ügyes, szakképzett

férfifodrászelsőrangú üzlet részére azonnal
felvétetik**Weisz Albert**

fodrászműtermébe, Novisadon.

MIELŐTT

órát, ékszer, chinaezüst-áru evőeszközt vagy szemüveget

venne, okvetlenül rendelje meg nagy képes árjegyzékemet.

Seidling Pál órás, ékszerész és látexkerész NOVISAD Kr. Petra ulica 28.

Keresek február elsejei belépésre

fűszeres segédet

Jó erők küldjék be ajánlataikat:

FEUDLER JÓZSEF, Vel.-Bečkerek, Fő-utca 184

Deutsche Medizinische Wochenschrift

megrendelhető a jugoszláviai képviselőnél KURIR hírlapirodánál Suboticán. Mutatvány-számot ingyen küldünk. 107

„M A B E”

FESTÉKGYÁR SAVA-BROD 206

Mielőtt tavaszi sz. kszületét vegyi- és szépített földfestékben beszerzi, ne mulassza el legújabb árjegyzékünket átnézni.

Vezérképviselő Bácska és Bánát részére:
ALEKSANDER FISCHER
SUBOTICA, SUDAREVIČEVA UL. 8.**Friss déli-gyümölcsök:**Mazsolaszőlő
ládákbanMazsolaszőlő
zsákokbanKis
koszorúfüge
Kosárfüge
Volofüge

Kalifátdatolya

Malagaszőlő
ládákbanMalagaszőlő
csomagokbanKaliforniai
befőttekAnanas
Valódi
hollandkakaoAngol,
orosz, kínai
teákMandula
Mogyoró
JánoskenyérOlasz rizs
Francia
szardinia
Portugál
szardiniaRák
és tunhaltovábbá az összes
fűszer- és
csemegeárak
a legolcsóbb
napiárban
kaphatók**Klein Géza**fűszer-
nagykereskedésben
Subotica 215ARTEZI és
MÉLYKUTAK
furását vállalom
Vadócz Károly
BÁCS-TOPOLÁN 239**Irodistanó**

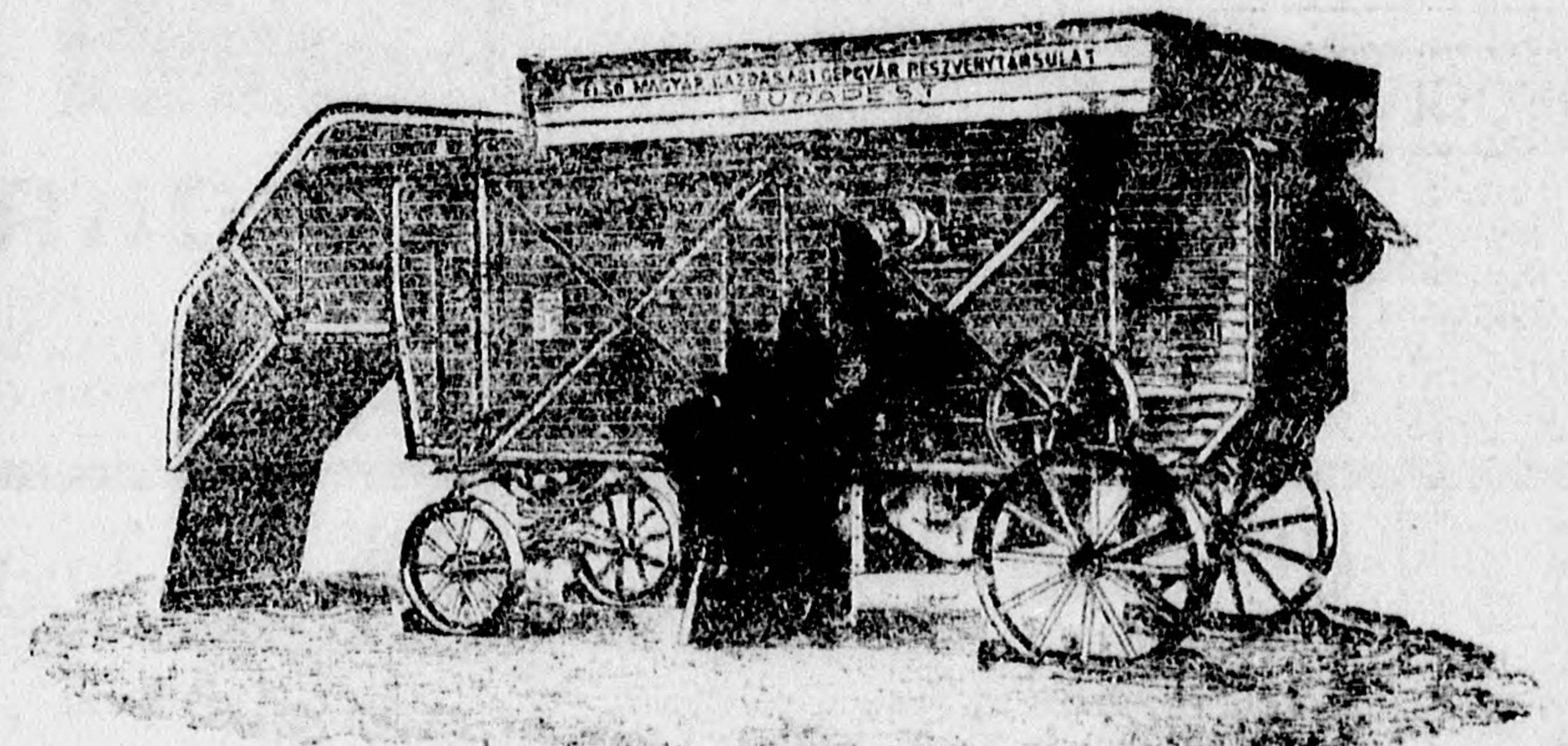
hosszabb gyakorlattal, ki a könyvelésben jártas és az összes irodai teendők végzését vállalja, megfelelő állást keres. Megkereséseket „Komoly” jeligére a kiadóhivatalba kér. 225

SZEMFEDŐMŰVIRÁG
SIRKOSZORU
ÖSSZES
TEMETKEZÉSI
CIKKEK 232

EN-GROS

ANDRIJA KRAMER
SUBOTICA
Karadjordjev trg 8.
(BELA ŠUGAR)

VALÓDI ZEISS

SZEMÜVEG
TELEFON 216Kapható: 9555
Deutsch Izidor
optikusnál
Subotica
javításokat vidékre is azonnal**Első Magyar Gazdasági Gépgyár R. T.**
Jugoszláviai Vezérképviselte

Állandó raktáron tart: Cséplőgarnitúrákat, utimozdonyokat, gőz- és szivógőznemű lokomobilokat, legújabb szerkezetű acélrámás, gyűrűs csapágyas cséplőket és egyéb gazdasági gépeket, eszközöket és motorokat. 4640

DANICA MEZŐGAZDASÁGI GÉPEK GYÁRI LERAKATA **OSIJEK**

Telefon 404. - Raktár: DESATIČINA 27. - Sürgönc.: Danica industrija

A sombori határban közvetlen vasutállomás mellett
30 kat. hold prima
szántóföldmodern, cserepes gazdasági épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett
eladó.Bővebb információt ad
Dr. Veselovski József
ügyvéd, Sombor 147Parhuzamos ut elején
nagy emeletes ház
nagy telekkel, május elején elfoglalható, jutányosan
eladó 213
Cím a kiadóbanHavabos és aprított
TŰZIFA
hához szállítva minden mennyiségben kapható
Vujkovic J. és Tsa
cégnél Subotica
6866 Telefon 669.**RÖVIDÁRU
SEGÉDEK,**

de csakis szakemberek, kik rendes és tartós állásra reflektálnak küldjék ajánlataikat

Vilim Klein i Drug
cégnél Sombor. 218

A dinár emelkedése folytán 271

mütrágya és rézgálic

nagyon olcsón szerezhető be

Bederer Leó cégnél Somborban

**WEISZ JENŐ
kefeárugyára**

Subotica, Telefonsz. 188.

AJANLJA
KITŰNŐ MINŐSÉGŰ VERSENYEN KIVŰLI KEFE,
ECSET, SEPRŐ, MALOMKEFE GYÁRTMÁNYAIT**KÉPVISELŐKET**Magyarország részére keres
Behozatali és Kiviteli R. T.
Szeged 214

Elvállal megbízásokat és bizományi lerakatot.

KORZÓ MOZI * LIFKA MOZI

Január 12—14 hétfő—szerda
Farry Liedtke
Mady Cristons felléptével
A nagyherceg pénzügyei

Pompás vigjáték 6 fev. Franck Hel er világírúregény nyomán
Csütörtök—vasárnap Korzóban színházi előadások **DARVAS LILY** csodás újdonsága Meilhac és Halévy szindarabja
FRU-FRU

Január 12—14 hétfő—szerda
Pompás filmjáték!
Peggi gyémántbabája

Könnyű és mosolyt fakasztó történet az é. e. mélységeiből 6 fev.
ZENEKARI KISÉRET.
(American Film Subotica)
FRU-FRU
Nagy zenekari kíséret

NEMZETI MOZI SOMBOR

Kedd, szerda, csütörtök
ESZTER
Babylonia zsidó királynője
A legjobb zsidó legenda 6 felvonásban. Kápráztató jelenetek.
Mesteri rendezés. 10.00 szerdán!

LEVELEZÉS

Keresem ismeretségét olyan 22—26 éves kizárólag szép és csinos úri leánynak, vagy asszonynak (lehet környékbeli is), akinek egy abszolút úri ember jó barátsága és szűkség esetén anyagi támogatása értékes lenne. Csak fényképpel ellátott levelekre válaszolok. Fényképet kívánatra azonnal visszaküldöm. — Kalandornők kimélieinek. Választ »Külföldre is utazunk« feligére a kiadóhivatalba kérek. 202

Ki volna hajlandó megismerkedni szórakozás céljából két unatkozó úri leánnyal. Leveleket e lapban ílelni. »Titoktartás« feligére a kiadóba kérek. 262

Önzetlen közölte velem pontos címét, mert kiadóhivatal levelet nem továbbítja. 290

»Xllaloe« Levelét megkaptam. Szeretnék válaszolni. Hova? »Kedd este«. Cím a kiadóban. 280

TÁVIRAT

Mielőtt cipőszükségletét beszerzi menjen **Ilija Lang i Brat (városháza, huspiac) üzletébe. Olcsó árak!** 186

FOGLALKOZÁS

Itésnek, illetve üzletvezetőnek lohbörgalmu kocsmába emenne becsületes, szorgalmas házaspár. Szíves megkereséseket »Ités« feligére a kiadóhivatal továbbít. 171

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Előfizetési díj havonta 45 din., negyedévre 135 din. Kérdezőkérdezőkhez válaszbelvél melléklend.

Eladó ház Paccséron 5 percnnyire az állomástól nagy telkkel, alkalmas ipartelepnek. — Bővebbet Subotica, Pašičeva ulica 11. az emeleten. 260

Kard-uccában. Sentán, két ház nagy udvarral eladó. Berzel Jakob ügynök.

ELADÓ

Kulan Gyurics G bor angro és detail bőr kereskedése. kitűnően bevezetve. Bővebbet **TULAJDONOSNÁL**

Elsőrendű tehér darabos **MESZET** beőcini portland **CEMENTET** legjobb minőségű **retorta faszenet** vagonátelben és kicsinyben ajánl **Révai Adolf** Subotica, Terczijina ul. 1. Telefon 511.

Eladó rekonstrukálás miatt igen jókarban levő. 21-A. Ganz-féle hengerek. 1 drb háromméteres, 2 drb ötméteres cilindri-szita, teljesen felszerelve. 1 pár komplett, felszerelt, 42 colos malomkő. Friedrich-malom Kovin, Bánát. 284

Használt, jókarban levő rolós üzletaitót kirakatokkal vennék. Koiss kereskedő, Martonos. 283

Tüziifa, bükkszászfából vágott, valamint elsőrendű hasábfá házhoz szállítva és vagonátelben legolcsóbb napi áron, továbbá angol brikket kapható Morvai József faüzletében. Sencanski put 42. Telefon 91. 10145

Zongorák, pianók csakis elsőrendű gyártmányok, 12—18 havi részletfizetésre, 10 évi jótállással, nagy választékban kaphatók Raab Károly hangszerkészítőnél Somborban. Zongorajavitást, hangolást elfogad helyben és vidéken, melyet szakképzett munkásaival végeztet. 8545

Bácska-Topolán, a városházzal szemben, a legjobb, a legjobb forgalmu vendéglő, kávéház, étterem és ui szálloda, minden elfogadható ártért sürgősen eladó. Érdeklődni lehet Polvák Kelemen tulajdonosnál. 180

Keresek megvételre vagy bérbé kisebb vagy nagyobb városban egy iómeneteli fényképszeti üzletet. Szíves megkeresést kér Eugen Groh, Annoncen Expedition Vrsac. 277

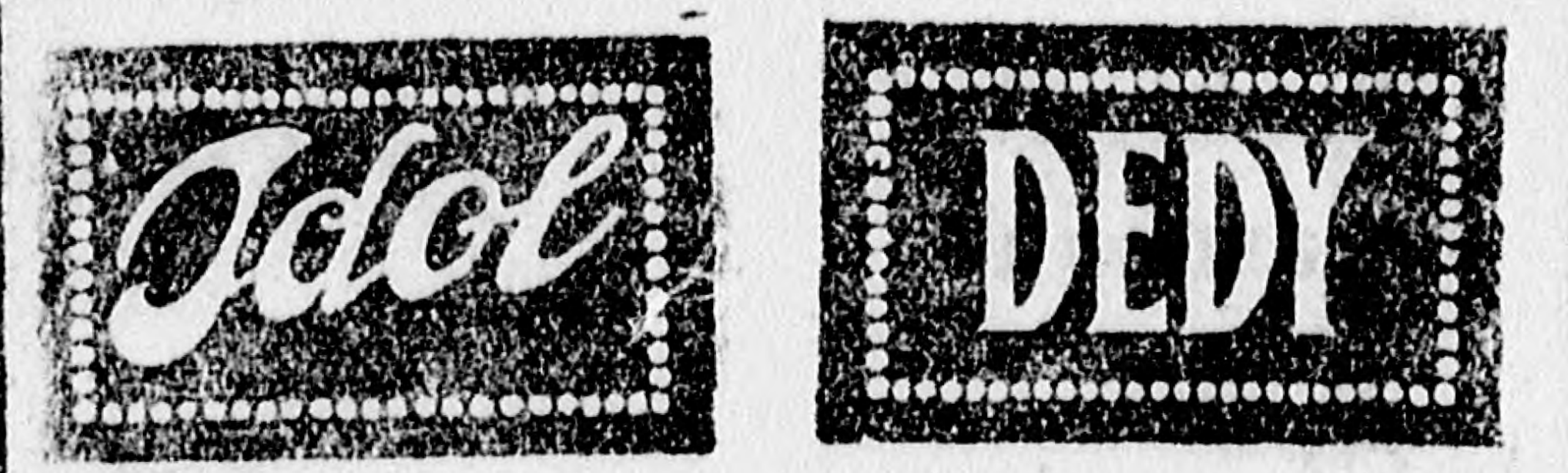
Régi iól bevezetett vegyeskereskedés közmalom szomszédságában, vendéglő, mészárszék, tejvár teljes berendezéssel olcsón eladó. A házhoz 7 hold föld is van egy társában. Cím a kiadóban. 279

A raktáron levő összes szép-irodalmi és ifjusági könyveket **kiárusítom** mélyen leszállított áron. A saját érdekében győződjön meg olcsó ársimról. **Krécsi A. Nándor** könyvkereskedés, Subotica

Adai uccában. Sentán, 40 éve fennálló kocsmával és fűszerüzlettel ház eladó. Berzel Jakob ügynök. 287

A főtéren. Sentán, két egymás melletti ház üzletekkel és lakásokkal eladó, Berzel Jakob ügynök, Senta. 286

KÉRJEN

CIPŐKRÉMET!

GYÁRTJA: **Prva Jugoslavenska Kemična Fabrika D.D.** NOVISAD.

LIFKA BIOSKOP

15-től 18-ig, csütörtöktől—vasárnapig
Irodalmi meletetés! **Kereeg Ferenc** illusztris író **Magdalena** ketős élete c. regényének filmváltozata
Az arany borju
filmjáték 6 felvonásban
Főszereplő **Henny Porten**

12 HP szivógázmotor, 38-as köiárat, körfűrés, bal-tázó, potom áron eladó. Uivárv, Temerin. 241

Eladó ház jóforgalmu helyen vendéglővel, teljes berendezéssel. Bármikor átvehető Somborban. N. Pašića ul. 2. 121

Eladó 7 láncs szántó Alsó-Csikerián. Bővebbet Sztipicsnél. I. Sencanski put 1. kaszánya mellett. 247

Tüziifa: száraz bükfia, aprított, a legolcsóbb napi áron házhoz szállítva. Schlangler Makso, Skotus Viator 82, Rajčeva 9. Telefon 648. 9733

Eladom házamat nagyvon iólménő vegyesáru-üzlettel és teljes berendezéssel együtt, ahol pálinka-és borkimérés is van kedvező fizetési feltételekkel, nagyobb vállalat átvelele miatt. Stein Vajka 201

10 HP, 14 éves kifogástalan állapotban levő. Első Magyar Gazdasági cseplőgarnitúra jutányosan eladó. Antalliv Mihály, Budisava, Bačka. 109

Sokszorosítógép, Gestádtler-féle, kitűnő állapotban, eladó. Bővebbet Engl varrógépüzletében. 154

Keresek 16—20 HP Diesel- vagy nyersolai stabil motort. Neckov Nića, Oroszlámos, Bánát. 242

Végeladásnál is olcsóbban! Női felöltők, férfi-öltömvök, raglánok és összes téli ruhák minden elfogadható áron lesznek kiárúsítva **Eisler Izsónál**, barátok temploma során. 206

150 darab nagyobb barna doboz és nagyobb ládák eladók olcsón, Moravija A. D. Subotica, Aleksandrova ul. 13. 292

8 HP fogaskerekes, 8 HP lánocs magánjárógőzeselőgarnitúrák olcsón eladók. Uivárv, Temerin. 240

Kisebb-nagyobb lakások fürdőszobával kaphatók. Családi házak eladók. Üzlet szép lakással beltér mellett átadó. Gyönyörű háló, ebédlő, uriszoba butorok olcsó kiárusítása. Langné, Azina ul. 11. 291

Sarokház szabadkézből eladó. Vendéglőnek alkalmas. Scotus Viator ul. 46 281

Csinos és jókarban levő fűszer-, rőfősüzletberendezés kevés fűszer-, rőfős-és rövidáruval eladó. (Hahni és Cseke-féle St.-Moravica). Bővebbet Tomek Paccsir, a vasút mellett 267

KÜLÖNFÉLE

Elvittek csütörtökön délután 2—3 óra között a Petrogradska (István) uca G. sz. házból egy stéla-szit. Ha valaki tud róla, jelentse Hadnagy István asztalosnál. 239

Nagyvon elegáns butorozott szobát keres 1—2 uriember. Cimeket Zsidóbank igazgatója kér. 293

Butorozott szoba két urnak esedez házaspárnak kiadó. Cím: Kumičičeva ulica 40. 256

Butorozott szoba 2 ággyal, konyhasználattal vagy anélkül is kiadó. Oláh János, III. Ivanova ulica. 24. 272

MENYASSZONYI KOSZORÚ FÁTYOL MIRTUSZ
EN-ROS
Andrija Kramer Subotica
Karadjordjevi trg 8. (Bela Šugar)

Két uriember, esetleg házaspár részére butorozott szoba kiadó. Frenkel. Ivanova ul. 5. 269

Különbeíratu butorozott szoba kiadó. Cím a kiadóban. 261

Fiút vagy leányt teljes ellátásra elfogadok. Cím a kiadóban. 276

Gummibélyegzőt bármilyen nyelven készít **Melnár József** Subotica, Frankopanska ulica 25. Megrendeléseket a Bácsmegeyi Napló kiadóhivatala is elfogad.

Uj árak! **Kereskedők és fogyasztók figyelmébe!** **Uj árak!**

Loufre-sziliszkin, gyapju, elsőrendű, különböző színben. 150 cm. széles. 280 dinártól feljebb
Maulwurf seiyem sziliszkin (szörmeulánzat) különböző színben. 130 cm. széles. 300 dinár métere
Seiyem karakil métere 140-170 dinár
Asztragan, fekete, métere 280 dinár
Velour de fine, minden színben 140 cm. széles 180-200 dinár

Velour silfon minden színben 300 dinár métere
Pan- és cilindrbárony 130 dinár métere
Velvet-bárony minden színben 50 cm. széles 40 dinár, 60 cm. széles 50 dinár, 70 cm. széles 90 dinár, 80 cm. széles 120 dinár, 90 cm széles 140 dinár, 100 cm széles 180 din., 110 cm. széles 220 D.
Fűszelvény bétés a legújabb deszenben, 150 dinár métere
Különböző szörme nagy választékban olcsó áron.

férfi és női szövet, bárony és kellekek szaküzlete a „Koronához“ **BEOGRAD** Knez Mihajlova 33. Telefon 23-22. sz.

Braća H. Gabaj

Tiszta seiyem angol sziliszkin 130 cm. széles 48) dinár métere.
Tiszta seiyem Crepe-de-chen minden színben 70 dinár métere.